

"Acum, cînd grava degradare morală, socială, economică și medicală din România trebuie oprită sau cel puțin diminuată, noile propuneri de dezincriminare a prostituției și incestului sînt totalmente contrare vieții și demnității poporului român".

(Biroul de Presă al Patriarhiei Române)

credință
iubire
speranță

PUNCTE CARDINALE

ANUL XIX

Nr. 10/226

OCTOMBRIE

2009

16 PAG. – 3 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CREȘTINĂ

Circulație în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ELVEȚIA, SUECIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

O NOUĂ TENTATIVĂ DE LEGIFERARE A FĂRĂDELEII

Puterea politică actuală încearcă din nou (după insuccesul răsunător al guvernelor precedente) să legeze prostituția și – în plus – folosirea "drogurilor ușoare".

Argumentele sunt la fel de răsuflate și de mincinoase ca și la tentativele precedente: că ar fi un mai bun control al bolilor cu transmitere sexuală (!), că înființarea de servicii și centre de specialitate (nu se înțelege dacă acesta este noul nume al bordelurilor) ar oferi suport medical, social și psihologic (alături de "prezervativele gratis"), că dezincriminarea consumului de droguri ar aduce "la suprafață" consumatorii (!) etc. Președinția, de pildă, nu este îngrijorată de consumul de droguri din țara sa, ci de faptul că toxicomanii ar putea utiliza seringi folosite deja...

Legiferarea prostituției este, de fapt, o lege a fărădelegii.

1. Din punct de vedere moral-religios, legalizarea prostituției, ca și practicarea ei, este un păcat și reprezintă un act de surpare a ordinii morale tradiționale. Statul comite un păcat, o încălcare a legii morale creștine, și le oferă cetățenilor proprii posibilitatea să încalce aceeași morală și să comită păcate "legale".

Paginile Sfintei Scripturi, literatura patristică, experiența vie a Bisericii, științele teologice fundamentale – toate vorbesc despre adulter ca despre o cădere, o patimă care trebuie vindecată.

2. Din punct de vedere medical, legalizarea prostituției – așa cum arată toate statisticile din lume – aduce noi îmbolnăviri, pentru că între contactul infectant și primele semne de boală există o perioadă contagioasă care nu poate fi depistată nici prin semne clinice, nici prin analize de laborator. De exemplu, pozitivarea serologică în sifilis apare după 40 zile de la contactul infectant, primele semne clinice în a 21-a zi de la contactul infectant, dar transmiterea bolii este posibilă începând din a 7-a zi. Datele statistice și fiziopatologice demonstrează că transmiterea se face de 80 de ori mai ușor de la femeie la bărbat decât invers, ceea ce dovedește că o casă de prostituție este un factor de infecție greu de stăpânit.

Toate studiile medicale – dar și cele sociologice – arată că legiferarea prostituției este urmată de creșterea incidenței bolilor cu transmitere sexuală, creșterea incidenței altor boli (hepatita B sau C, cancerul genital, boli parazitare, depresii etc.), precum și apariția unor sociopatii imposibil de stopat (creșterea divorțialității, șomajului, infracționalității).

3. Din punct de vedere juridic, merită să precizăm faptul că majoritatea țărilor unde prostituția este legală au început să emită acte normative restrictive și își pun problema trecerii ei din nou în afara legii.

Pentru legiuitorii creștini (și nu numai), amintim cuvintele Apostolului Pavel, care spune că "păcatele unor oameni sunt vădite, mergând înaintea lor la judecată, ale altora însă vin în urma lor". Aceasta înseamnă că toate păcatele comise atîta timp cât funcționează legea prostituției (zeci sau sute de ani) cîntăresc greu la judecata celor care au promovat legea.

Prof. Univ. Dr. Pavel CHIRILĂ

POZIȚIA PATRIARHIEI ROMÂNE FAȚĂ DE LEGIFERAREA ȘI DEZINCRIMINAREA PROSTITUȚIEI

COMUNICAT DE PRESĂ (12 martie 2009)

Pă temeiul Sfintei Scripturi și al învățăturii Sfinților Părinți, precum și în conformitate cu hotărârile Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Patriarhia Română respinge propunerile de dezincriminare a prostituției și a incestului din proiectul noului Cod penal, aflat – în prezent – în dezbateri parlamentară.

Acele normative în general și Codul penal în special au ca menire să apere demnitatea persoanei, instituția familiei și valorile vieții sociale. Însă în acest proiect legislativ se constată că demnitatea persoanei, instituția sacră a familiei și moralitatea publică sînt complet ignorate de autorii proiectului.

Departate de a rezolva o problemă socială gravă, dezincriminarea prostituției va agrava problema sub forma unei sclavii motivate financiar, care intensifică degradarea morală a societății, proliferarea diferitelor boli și creșterea numărului divorțurilor, iar femeilor prinse în această sclavie li se afectează iremediabil sănătatea psihică și fizică, precum și demnitatea socială.

De asemenea, incestul reprezintă o degradare a instituției familiei, avînd drept consecințe grave tulburări genetice și psihice, precum și dificultăți în relațiile sociale și în recuperarea ca persoană umană cu demnitate.

Acum, cînd grava degradare morală, socială, economică și medicală din România trebuie oprită sau cel puțin diminuată, noile propuneri de dezincriminare a prostituției și incestului sînt totalmente contrare vieții și demnității poporului român.

DECLARAȚIE DE PRESĂ (22 septembrie 2009)

Pă Constantin Stoica, purtătorul de cuvînt al Patriarhiei Române, a declarat marți 22 septembrie 2009, pentru Mediafax, referitor la propunerile Raportului Comisiei Prezidențiale Pentru Analiza Riscurilor Sociale și Demografice:

"În martie, o astfel de propunere era cuprinsă în proiectul noului Cod Penal. Atunci, dar și astăzi și oricînd, Patriarhia Română va avea același punct de vedere legat de legalizarea prostituției. Instituțiile statului și legile au menirea să apere demnitatea persoanei, instituția sacră a familiei și valorile vieții sociale. Proiectele din ultimele luni arată că demnitatea persoanei, instituția sacră a familiei și moralitatea publică sînt complet ignorate de autorii acestora. În consecință, Patriarhia Română respinge propunerile de dezincriminare a prostituției".

(Precizare: Comisia Prezidențială pentru Analiza Riscurilor Sociale și Demografice a propus, în raportul lansat marți 22 septembrie, printre altele, dezincriminarea consumului de droguri și legalizarea sexului comercial, susținînd că astfel pot fi reduse, în anumite condiții, unele riscuri privind sănătatea publică. Legat de prostituție și de răspîndirea infecției cu virusul HIV, membrii Comisiei au propus legalizarea "sexului comercial" și înființarea de servicii și centre de specialitate prin intermediul cărora femeile care îl practică să poată beneficia pe lîngă serviciile de asistență medicală, socială și psihologică, și de... prezervative oferite gratis.)

DE LA "DRACULALAND" LA "THAILANDA EUROPEI"

După ce am cedat mai demult cerinței imunde de "a intra în Europa cu spatele" (sintagmă lansată, dacă nu mă înșel, chiar de d-l Andrei Pleșu), dezincriminând legal homosexualitatea, legislativul nostru pare a fi prins gustul irezistibil al evaziunilor sexuale. Noul proiect de legiferare și dezincriminare a prostituției reia campania eșuată în Anul Caragiale (2002), dar și unele încercări ulterioare mai timide (cum a fost cea a ministrului Vasile Blaga, în 2007), amintind, o dată în plus, de vechiul proverb românesc: "Țara arde și baba se piaptână". Iar aceasta nu doar pentru că în România postcomunistă există numeroase alte urgențe legislative cu caracter vital, ci și pentru că prostituția beneficiază deja de o reglementare oficială suficient de largă și perfect democratică (art. 328 din actualul Cod Penal). Mai mult decât atât: spre deosebire de modificarea legislativă adoptată acum câțiva ani în privința homosexualității, mai degrabă ca o formă de curtoazie *sui generis* față de ambasadorul unei mari puteri (vorba bancului apărut pe acest fond: *Benny Guest!*), în cazul prostituției nu mai e vorba de nici o presiune externă, ci doar de ideea fixă a unor grupuri politice autohtone (în frunte cu familia prezidențială, care și-ar dori în plus și dezincriminarea consumului de droguri!), susținută cu o argumentație insuficientă și falsă, pe fondul unui întreg concert demagogic cu tentă electorală.

Principalul argument al susținătorilor acestei reforme legislative se vrea unul de natură medicală: că prin instituționalizare prostituția va putea fi monitorizată, iar în acest fel rata îmbolnăvirilor venerice va scădea. Infașibil la prima vedere, acest argument propagandistic este contrazis de numeroasele statistici efectuate recent atât în țări unde prostituția este incriminată, cât și în țări unde s-a procedat la dezincriminarea acesteia: între unele și celelalte nu există diferențe semnificative în ce privește rata bolilor cu transmitere sexuală (BTS). Dovadă că adevărata problemă nu este incriminarea sau dezincriminarea prostituției (existente pretutindeni și dintotdeauna), ci limitarea fenomenului prin măsuri responsabile și concrete de natură moral-educatională, socio-economică și medico-sanitară. Legalizarea juridic-abstractă este o măsură facilă și ineficientă, riscând să ducă chiar la o recrudescență a fenomenului (mai ales sub forma unor "rețele paralele", neoficiale), cum o arată experiența majorității țărilor care au pus-o în practică. Legalizarea permisivă nu constituie, în ultimă instanță, decât o formă de încurajare și protecție oficială, în virtutea căreia Statul devine principalul proxenet.

Pe de altă parte, este știut de toată lumea (cu excepția parlamentarilor noștri) că majoritatea bolilor cu transmitere sexuală au o lungă perioadă de incubare, în decursul căreia nu pot fi depistate prin semne sigure, oricât de riguros ar fi controlul medical. Or, în acele câteva luni sau chiar numai săptămâni, o prostituată bolnavă (*nota bene*: de 80 de ori mai predispusă BTS-urilor decât o persoană normală!) poate îmbolnăvi sute și mii de clienți, care la rândul lor devin transmitători inconștienți către cel puțin tot atâtea alte persoane (în speță, soții nevinovate, iar uneori și progeniturile acestora).

Din punct de vedere sociologic, ne aflăm în fața unui atentat la sănătatea vieții familiale, dar și în fața unei noi forme de sclavie "civilizată". Vînzîndu-și trupul în mod mai mult sau mai puțin liber, prostituata își vinde o dată cu el și libertatea, devenind, practic, proprietatea proxenetului și fiind supusă în diferite grade capriciilor acestuia (ea nu-și mai decide nici prețul, nici "modul de întreținere", nici clienții, nici ritmul activității). Prostituata nu-și pierde

numai demnitatea, dar și umanitatea, devenind treptat o simplă "mașină de făcut sex". În același sens, din activitatea sa specifică fiind exclusă implicarea afectivă și moral-spirituală, ea pierde principalele mărci distinctive ale umanului în raport cu regnul animal. Prostituția legalizată este cea mai cinică modalitate de înjosire oficială a femeii, implicând o discriminare indirectă și o gravă deteriorare a imaginii sale generale în conștiința sexului opus.

În fine, este aproape de prisos să mai vorbim despre scandalul moral-religios al unei asemenea "legi a fărădelegii" (împotriva căreia, în mod firesc, Biserica s-a constituit în principalul bastion de rezistență). Prostituția pîngărește trupul omenesc, prefăcîndu-l din "templu al Duhului Sfînt" (*I Corinteni* 6, 19) în capîște a desfrînării. Vechiul Testament stătea sub semnul poruncii a șaptea din Decalog ("Să nu fii desfrînat!" – *Leșirea* 20, 14) și pedepsea aspru orice formă de preacurvie (mergîndu-se pînă la lapidare). În Noul Testament, Hristos este mult mai îngăduitor ("Cel fără de păcat dintre voi să arunce cel dintîi piatra asupra ei"), dar condiția este clară: "Nu nu te osîndesc", dar "de-acum să nu mai păcătuiești!" (cf. *Ioan* 8, 7-11). Or, noi, care ne pretindem creștini în virtutea unei lungi tradiții, căutăm, iată, să promovăm un cadru legal de a păcătui, fără a ne mai sinchisi de Dumnezeu, pe Care am reușit să-L prefacem doar într-un soi de garant convențional al parastaselor festive.

În fața acestui proiect legislativ deopotrivă anti-creștin, antinațional și antiuman, tineretul responsabil al României nu se poate simți decât ofensat și profund îngrijorat, văzîndu-și amenințat viitorul în cele mai pure aspirații ale lui. Tinerii de astăzi (și descendenții lor) vor fi principalele victime ale disoluției sociale și bioetice căreia părinții lor se pregătesc astăzi să-i dea votul, în numele unui "europenism" prost înțeles (de fapt, al descreierisirii fără frontiere).

Adevărata conștiință creștină și europeană nu poate decât să deconspire această inițiativă în același timp imundă și aberantă, ghidată în subsidiar de oculte rațiuni neguțătoarești, prin care o clasă politică patibulară, după ce a propus României să devină "Draculand", îi propune mai nou, în repetate rînduri, să devină un fel de "Thailandă a Europei".

Răzvan CODRESCU

* A se vedea, pe urmele protestului formulat de Sf. Sinod al B.O.R. și în 2002, recente declarații ale Biroului de Presă al Patriarhiei, amplu comentate în presă și pe internet. Pentru o informare mai detaliată asupra diferitelor aspecte ale problemei, a se (re)vedea, între altele, și broșurile din 2002 intitulate *Fața ascunsă a prostituției legalizate* (realizată de "Grupul de Inițiativă pentru Apărarea Familiei", grup "alcătuit din profesori universitari, medici, avocați, teologi, studenți, membri ai Comisiei de Bioetică a Patriarhiei Române, ai Centrului de Studii Teologice Aplicate, ai A.S.C.O.R. și ai Ligii Studenților din Universitatea București") și *Legiferarea prostituției – o lege a fărădelegii. Argumente moral-religioase, juridice, sociologice și medicale împotriva dezincriminării prostituției* (realizată din inițiativa și cu binecuvîntarea Î. P. S. Părinte Teofan, pe atunci Mitropolitul Olteniei, sub egida Centrului pentru Studii de Teologie Aplicată, întrunind semnăturile teologului Ilie Moldovan, juristului Teodor Sâmbrian, sociologului Ilie Bădescu și doctorului Pavel Chirilă).

EMANCIPARE & PERVERSIUNE

“Descătușarea sexului”

Dintr-o problemă între altele, sexualitatea a devenit o obsesie a lumii contemporane. Politicieni, juriști, filosofi, antropologi, sociologi, medici, psihologi, teologi – toți se simt datori să-i facă un loc din ce în ce mai mare în preocupările lor. Ideea generală este aceea că mentalitatea tradițională a îngrădit nelegitim libertatea sexuală și a ocultat sub tabuuri și prejudecăți funcția individuală și socială a sexualității. Altfel spus: trecutul ne-a lăsat moștenire o viziune eronată a problemei, pe care prezentul este chemat să o corecteze, pe fondul “emancipării” sau “dezinhibării” impuse de “progresul” general al civilizației. Liberalismul sexual, atît în teorie cît și în practică, devine criteriu al modernității, indiferent de formele lui de manifestare. S-a ajuns chiar la luarea în discuție, sub egida O.N.U. (întrunirile relativ recente de la Cairo și Beijing), a unei noi taxinomii a sexelor, cea tradițională nemaicorepunzînd, chipurile, realităților și exigențelor actuale! Ne pasc vremurile în care omenirea va fi “legal” împărțită în 4 sau 5 categorii sexuale (deși, cu puțină fantezie, s-ar putea scorni chiar mai multe!), simpla condiție de “bărbat” sau “femeie”, ca și matrimoniu clasic, bazat pe heterosexuitate, devenind irelevante...

Grija exagerată – ceea ce va să zică: prioritară, iar adesea chiar exclusivă – a omului față de propriul trup și de funcțiile imediate ale acestuia este rezultatul consecvent al unui lung proces de *despiritualizare*, inaugurat de antropocentrismul și naturalismul renescentist, trecînd prin ateismul și materialismul iluminist, pentru a ajunge la formele de perversiune și degenerare ale lumii contemporane.

Se vorbește uneori, în sens negativ, despre o “animalizare” (într-un limbaj mai crud: “îndobitocire”) a speței umane. Animalul are însă o ingenuitate instinctuală cu care omul nu se poate lăuda. Fiind singura ființă vie capabilă să-și pervertească instinctele prin conștiință^[1], omul decăzut intră direct într-o condiție de subanimalitate (vorba lui Topîrceanu, dacă nu mă înșel: omului îi este

1. “Dintre animale, singurul omul are facultatea de a transforma instinctele în acte voluntare [...] De aici a rezultat că, în timp ce animalul încetușat de instincte nu se abate niciodată de la legile naturii, omul, aproape liber, a ajuns să calce în picioare aceste admirabile legi, stabilite [de Dumnezeu] în vederea fericirii lui. Într-adevăr, nu orice om este în stare să cunoască și să înțeleagă scopurile instinctelor; în aceste condiții, prerogativa de a-și alege mijloacele devine, în minile omului ignorant sau neînțelept, o armă periculoasă, cu care se poate chiar sinucide. Din admirabila desfășurare a actelor instinctive, un asemenea om nu remarcă și nu reține decât senzațiile plăcute care însoțesc îndeplinirea actelor respective. Și în loc de a se înălța pînă la scopul instinctului, el nu mai urmărește decât plăcerea, devenită unică sursă a activității sale. Or patima nu e altceva decât căutarea exclusivă a plăcerii ce rezultă din satisfacerea unei trebuințe instinctive deviate (adică al cărei scop natural este ignorat, neînțeles sau chiar – nu de puține ori – dinadins relativizat)” (Nicolae C. Paulescu, *Fiziologie filosofică* – Vol. I. *Instincte sociale. Patimi și conflicte. Remedii morale*, Editura Anastasia, București, 1995, p. 100). Aici știința se înfîlțeste cu înțelepciunea sfinților; *Filocalia* aver-tizează mereu asu-pă acestor lucruri, începînd încă de la Sfîntul Antonie cel Mare (“Nu cele ce se fac după fire sînt păcate; ci cele rele după alegerea cu voia” – *Filocalia* rom., vol. I, ed. 1947, p. 14); Maxim Mărturisitorul, mai ales în *Cele patru sute de capete despre dragoste*, vorbește despre *patimi* în termeni

necesară o mare doză de nesimțire ca să nu roșească în fața icoanei sale spirituale (“chipului” și “asemănării” lui Dumnezeu), dar și proprii “animalități”. Îndepărtîndu-se de centrul spiritual al existenței, el pervertește și dimensiunea materială a ființei sale, “ieșindu-și din fire” sub toate aspectele.

La fel de falsă e și forțarea unui sens pozitiv al “animalității” noastre. Ca să ne întorcem la problema de la care am pornit, e doar o iluzie că liberalizarea sexuală ar fi echivalentă cu o conformare la “natura umană”, cu o asumare “dezinhibată” a celor “firești” (în sensul șabloanelor clasice – exploatate *pro domo* – de genul *Naturalia non sunt turpia* sau *Homo sum; nihil humani a me alienum puto*). Faptul de a poseda *conștiință* ne împiedică să fim “animale” – și în sensul bun, și în sensul rău al cuvîntului. Omul se poate armoniza cu natura înconjurătoare, dar nu se poate reduce la ea; el o depășește întotdeauna, fie într-un sens, fie în celălalt.

“Natura” omului nu poate fi definită material, iar, creștinește vorbind, ea nu-și află sensul fără raportare la Dumnezeu Care S-a făcut om. Modelul umanității creștine e Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul – “piatră de poticnire” a tuturor aventurilor noastre naturist-animilizante. Viața creștină nu înseamnă doar *secundum naturam vivere*, ci, mai presus de toate, *imitatio Christi*.

Sînt cu atît mai curioase anumite încercări pretins “teologice” de fundamentare a liberalismului sexual al contemporaneității. (O astfel de încercare penibilă – ținînd de așa-numita “teologie feministă” ivită în sinul protestantismului, și mai ales al anglicanismului – s-a tradus mai demult și-n românește: Adrian Thatcher, *Descătușarea sexului. O teologie creștină a sexualității*, Ed. Polimark, București, 1995. Autorul încearcă mai cu seamă apologia feminismului și legitimarea

homosexualității/lesbianismului, persiflînd Tradiția și răstălmăcind Sfintele Scripturi^[2]). Fenomenul este caracteristic ariei occidentale, făcîndu-se simțit chiar și în mediile catolice (ca, de pildă, la o Maria Caterina Jacobelli – autoare ce face mare caz de catolicism – într-o recentă carte despre *Risus paschalis* și “temeiul teologic al plăcerii sexuale”, unde încearcă să-și legitimeze speculațiile – psihanalizabile – cu extrase siluite din Toma de Aquino și din conjuncturale declarații papale^[3]). Uneori, astfel de discursuri pseudo-teologice se intersectează cu ceea ce se numește “antropologia sexelor”, sub pălăria încăpătoare a unei pretinse “antropologii creștine”. Alături, totul se varșă în marele ghiveci “holistic” al “spiritualității” *New Age* (în care creștinismul este corcit cu elemente magico-naturiste, pe urmele teosofiei și antroposofiei steineriene).

(continuare în pag. 4)

Răzvan CODRESCU

3. Nu lipsesc nici divagațiile strict personale. Așa, de pildă, după ce caută să ne convingă că, înțeles cum trebuie, creștinismul e cit se poate de deschis capriciilor sexuale ale omului (nici măcar Iisus, ca om, nefiind scutit de ele), ba chiar că relațiile sexuale ar fi într-un fel iconă a “vieții trinitare”^[1], autoarea are pretenția de a răspunde la o întrebare delicată, pe care și-o pune singură: “Ajunși aici, se iese o întrebare: dacă viața de relație, inclusiv sexuală, e imagine și împărțire a vieții trinitare, de ce Fiul lui Dumnezeu – după cîte spune tradiția – a rămas celibatar?”. Iată răspunsul: “Poate că este o reflecție născută din condiția mea (*dalla mia realtà*) de femeie și de mamă, dar pe care sigur o poate înțelege oricine a iubit profund o altă ființă umană: care dintre noi mamele, care dintre noi îndrăgostiții (*amanti*), atingînd trupul proprii odrasle nou-născute sau al propriului partener, nu a simțit nevoia irezistibilă de a-l devora (*di farsene cibo*)? Care dintre noi mamele nu și-a dorit să poată absorbi la loc această carne ieșită din noi înșine? Care dintre noi îndrăgostiții nu și-a înfîptit dinții, în feroarea iubirii, în trupul propriului bărbat sau al proprii femei? «*Ti mangerei di baci*»... [ceea ce, mai pe românește, iertată fie-mi paranteza, ar fi un fel de sinteză între «Pupa-te-aș!» și «Minca-te-aș!»]... Cine nu a spus sau nu a simțit fraza aceasta? A te uni cu persoana iubită într-o uniune de absorbție totală; a deveni aliment (*cibo*), a se transforma în viață; a ajunge hrană (*nutrimento*) reciprocă, pentru a trăi într-o uniune cit mai completă, mai completă chiar decît cea sexuală... Dacă Iisus s-ar fi căsătorit, s-ar fi dăruit unei singure femei, pentru un număr limitat de ani, într-un loc circumscris acestei lumi și într-o epocă determinată; tot restul ar fi rămas «*fuori*» [pe dinafară]. Dar forța coplesitoare a iubirii divine a omului Iisus n-ar fi fost astfel satisfăcută; trebuia să se dăruiască *trușește tuturor, în orice epocă*: «*Luați, mincați!* Aceasta este trupul meu [...] pentru voi, pentru toți»...” (Maria Caterina Jacobelli, *Il risus paschalis e il fondamento teologico del piacere sessuale*, terza edizione, Editrice Queriniana [Brescia, 1991], pp. 138-140).

aproape “paulescieni”: “Patima este o mișcare a sufletului împotriva firii, fie spre o iubire nerațională, fie spre o ură fără judecată a vreunui lucru, sau din pricina vreunui lucru dintre cele supuse simțurilor [...] Sau iarăși, păcătoșenia este o judecată greșită cu privire la înțelesurile lucrurilor, căreia și urmează reaua întrebuintare a lucrurilor [abuzul de lucruri]. De pildă, cînd e vorba de femeie, judecata dreaptă cu privire la împreunare trebuie să vadă scopul ei în nașterea de prunci. Deci cel ce urmărește plăcerea, greșește în judecată, socotind drept bine ceea ce nu e bine. Așadar, unul ca acesta face rea întrebuintare [abuzează] de femeie împreunîndu-se cu ea. Tot așa este cu celelalte lucruri și înțelesuri” (*Filocalia* rom., vol. 2, ed. cit., pp. 57-58).

2. O pertinentă radiografie critică a cărții – de pe poziții ortodoxe – a apărut în *Puncte cardinale* (anul V, nr. 12/60, decembrie 1995, pp. 8-9): Dora Vrînceanu, “Patologiile feminismului. O pseudo-teologie a sexualității”. Fundamentală pentru circumscrierea și judecata ortodoxă a întregii problematice implicate aici rămîne cartea recentă a tinărului ierodlacon Savatie Baștovoi, *Între Freud și Hristos*, Editura Marineasa, Timișoara, 2001.

O POTAIE GUREȘĂ

Probabil că-ați văzut și dvs. cîni foarte nervoși, care latră la oamenii care trec pe drum și se zbat în lanț mai mai să se sugrume. Biete corciturile de maidan, care s-au înrăit fiind legate cu un lanț scurt, neavînd niciodată libertate și primind mîncare în funcție de cît de "negre în ceru" gurii se dovedesc. Cele mai multe astfel de patrupeze sînt neputincioase și lașe, iar dacă ar fi slobozite, ar fugi pe pustii schelălăind sau s-ar gudura dinaintea primului necunoscut, pentru o bucată de piine. Însă, frica și nevolnicia nu le împiedică să mai muște pe la spate, din cînd în cînd, ca o tresărire de orgoliu a ceea ce ar putea fi și nu sînt.

Ei bine, un astfel de cîine îmi evocă Victor Roncea. De vreun an încoace, băiatul ăsta "rupe" lanțul – mai ales pe internet –, înnebunit de frustrare. În ultimele luni, și puținii care l-au luat inițial în serios s-au distanțat igienic de el, iar omul turbează.

Toate păcatele și neîmplinirile proprii și le proiectează asupra celor pe care îi consideră adversari (deși cum poate fi un cățelandru știrb adversarul unui leu sau al unui elefant?).

Pentru că nu are nici o urmă de talent – riguros la nimic –, îi urăște din rărunchi pe toți cei care au și îi atacă furibund. Pentru că a cam bătut cerneala cînd era mic, pune mina pe pistol cînd aude de educație și cultură. Suferind de un sever handicap de înțelegere crede că are de-a face numai cu proști. Pentru că a slugărit toată viața pe cineva, nu vrea să admită că există și oameni

verticali. Nesigur pe propria sexualitate, îi împoașcă pe dușmani: poponarule, impotentule! Pentru că a fost ciuca bătailor în adolescență – deh, nici fizicul nu l-a jutat, nici curajul nu l-a dat afară de sub pat – încearcă o revanșă tirzie, amenințînd în stînga și în dreapta cu bătaia. Ce face dacă vreunul dintre cei vizați își pune mîntea cu el? Păi, ce-a făcut recent, cînd a fost cotoșogit de un reporter de la Academia Cațavencu, strigă "Politia!" și își plînge singur de milă pe blog.

Pentru că el trăiește numai din intrigă, bîrfă și minciună, i se năzăresc tot timpul conspirații – locale sau planetare, după caz.

A încercat toate diversionile posibile ca să spargă unitatea Bisericii și să pară un fel de Superman al românismului și al ortodoxiei, dar cînd se uită în oglindă descoperă aceeași potaie gureșă, care se hrănește din gunoaie. Asta îl scoate și mai tare din minți.

Sentimentele îi sînt amestecate în legătură cu el, dar predomină mila, întrucît, la urma urmei, nu este decît o victimă. Toate datele sale biografice și de parcurs l-au adus aici. Și mă simt vinovat că l-am tratat ca pe un adversar malefic (m-a păcălit pînă acum pișicherul), cînd s-ar fi cuvenit să-l mîngîi pe cap și să-i spun un cuvînt bun, salvîndu-l de la sinucidere.

Încerc să-mi răscumpăr greșeala: Victoraș, șezi mumos, că-i păcat de tinerețile tale să te spînzuri în lanț!

Claudiu TĂRZIU

EMANCIPARE & PERVERSIUNE

(urmare din pag. 3)

Este simptomatic acest pseudo-creștinism ce-și revizuieste propria tradiție în numele... "descătușării sexului"! Foarte des este invocat faptul că omul este făcut "după chipul și asemănarea lui Dumnezeu"; dar cum pe Dumnezeu contemporaneitatea îl ignoră, speculațiile iau calea inversă: sînt înregistrate "obiectiv" datele imediate ale umanului și apoi este reconstruită, cu o erudiție dece-rebrată sau tendențioasă, o imagine a divinului care să le suporte! Ca în vechiul păgînism, divinitatea este aproximată, de fapt, după chipul și asemănarea omului; nu teo-logia catalizează antropo-logia, ci cea din urmă o ajustează procustian pe cea dintîi. Se face simțită ambiția omului de a-și înnobila teoretic degenerescența, fără să-și pună problema "fundamentalistă" a profanărilor, pentru că, în fond, totul stă sub semnul desacralizării. Materialismul se deghizează în spiritualism, așa cum Satana "se îmbracă în înger al luminii" (II Corinteni 11, 14). Sexualitatea "descătușată" ține să cocheteze, cultural, cu Absolutul. Dar pentru această aberantă concomitență între "rai" și sex există la români o vorbă pe cît de crudă, pe atît de lămuritoare...

De aceea nu pot decît să mă simt solidar, în această privință, cu "buna sălbăticie" a Ortodoxiei.

"Disoluția sexelor"

Una dintre smintelile lumii actuale este și ceea ce am putea numi "disoluția sexelor"; ea ține de tendința generală a omului modern de a se opune, cu fața sau măcar cu gîndul, rînduilor firii, ceea ce va să însemne, creștinește vorbind, ordinii pe care Dumnezeu a lăsat-o în Creația Sa (ceea ce neamțul a numit *Gottes Erhaltungsordnungen*, "orînduirile dumnezeiești de conservare a lumii"). Nu este vorba decît pînă la un punct de slăbiciunea cărnii sau a minții; îndărătul acestor manifestări stă, mai mult sau mai puțin conștientizat, un rău mult mai adînc, pe care Părinții îl numiseră "rădăcină a tuturor celorlalte rele": orgoliul de tip luciferic, *revolta* creaturii împotriva Creatorului. Plecînd de la o înțelegere dizolvantă a libertății, nu mai suferim *determinațiile absolute*, care țin de înțelepciunea divină, ci am vrea să ne *auto-determinăm* după propriile noastre capricii. Sîntem, urmînd expresia apostolică, oalele care cer socoteală Olarului că le-a făcut așa și nu altfel (în loc să-I mulțumescă pentru că le-a adus la existență și le-a dat un rost, suflînd peste ele "duh viu" și oferindu-le puțină de a fi mai mult decît niște hîrburi: "vase" ale harului Său, care biruie moartea).

Pe lîngă relațiile homosexuale și operațiile de schimbare a sexului (care reprezintă consecința ultimă a acestui sexualism dizolvant), mișcarea feministă joacă un rol important, fiind principala pîrghie a așa-numitei "emancipări" a sexului "frumos", dar "slab". Ne paște – în limbaj caragialesc – femeia care vrea să fie "bărbată" (sau care se vrea suficientă sieși chiar și sub raport sexual: lesbianism, autoerotism). Nae Ionescu avea dreptate să remarce că feminismul nu este altceva decît expresia *lipsei de feminitate* (așa cum efeminarea nu poate fi decît o criză a masculinității). Femeia modernă se simte nedreptățită prin însuși faptul de a fi femeie într-o lume a prevalenței virile (amendate cu termenul de "sexism"), dar în spatele acestei nemulțumiri particulare, mai mult sau mai puțin măturisite, se ascunde drama generică a umanului dezduznezeit: "ieșirea din fire". Cît de departe am ajuns de acel "etern feminin" (*das Ewigweibliche*) care trăgea Firea spre înalturi!

Feminismul ne apare direct proporțional cu descresținarea lumii. Căci, fără să pună problema falsă a egalității și fără să recurgă la aberațiile "teologiei feministe" de astăzi, creștinismul îi redase femeii demnitatea principială. Dacă prin femeie (*Eva*) a intrat păcatul în lume, tot prin femeie (*Maria*) a venit mîntuirea de păcate. Născătoarea de Dumnezeu reprezintă icoana ideală a feminității, însumînd, în chip tainic, *maternitatea și fecioria*. Cultul marianic a contribuit decisiv la reconsiderarea statutului religios și social al femeii, pe care creștinismul a ridicat-o la înălțimi pe care feminismul n-o s-o poată ridica niciodată. Femeia creștină, născută mistic din *fiat*-ul Mariei, este angajată plenar în economia mîntuirii neamului omenesc: ea este izvor de viață și de înviere.

"Bărbatul, luptător și tehnician, dezumanizează lumea; femeia, rugătoare, o umanizează prin calitatea ei de mamă chemată să vegheze asupra oricărei ființe omenești ca asupra propriei sale odrasle. Dar femeia își va împlini menirea numai dacă va primi slujirea «fecioarelor înțelepte» din parabolă, ale căror candelă erau pline de darurile Duhului, numai dacă, *gratia plena*, o va urma pe *Theotokos* – Născătoarea de Dumnezeu [...] În fața tragediei lumii a treia, în fața materialismului, a pornografiei, a drogului, în fața tuturor elementelor descompunerii demonice, femeia este cea care, după ce a spus cu Sfînta Fecioară *fiat*, este predestinată să spună astăzi *nu*, să-l oprească pe bărbat pe marginea prăpastiei, să-i arate adevărata lui chemare...", spunea Paul Evdokimov[4].

Dumnezeu i-a rînduit femeii *ca femeie* un rost fundamental în dinamica soteriologică a umanului. Fuga femeii de propria ei feminitate, ca și nostalgia corelativă a unei ordini matriarhale, nu poate fi, din perspectivă creștină, decît un aspect tragic al fugii omului de propria lui mîntuire. Bărbatul și femeia sînt deopotrivă responsabili, înaintea lui Dumnezeu, de înstrăinarea de sine a firii omenești; ei nu-și pot afla plîntărea decît *laolaltă și ca atare*, rugători de-a dreapta și de-a stînga lui Hristos, așa cum ni-i înfățișează icoana de tip *Deisis*, în care același Evdokimov (*op. cit.*, p. 267 și urm.) vede imaginea arhetipală a comuniunii umanului cu divinul – mod de transcendere mistică a sexelor, iar nu de anulare a lor.

Îndărătnică să devină ceea ce este, femeia modernă se chinuie, caricatural, să devină ceea ce nu este[5]. Creștinismul (forma supremă de ordine) a adus cu sine *transfigurarea* femeii, în vreme ce feminismul (care este numai o formă de *anarhie* post-creștină) n-a putut aduce decît *desfigurarea* ei.

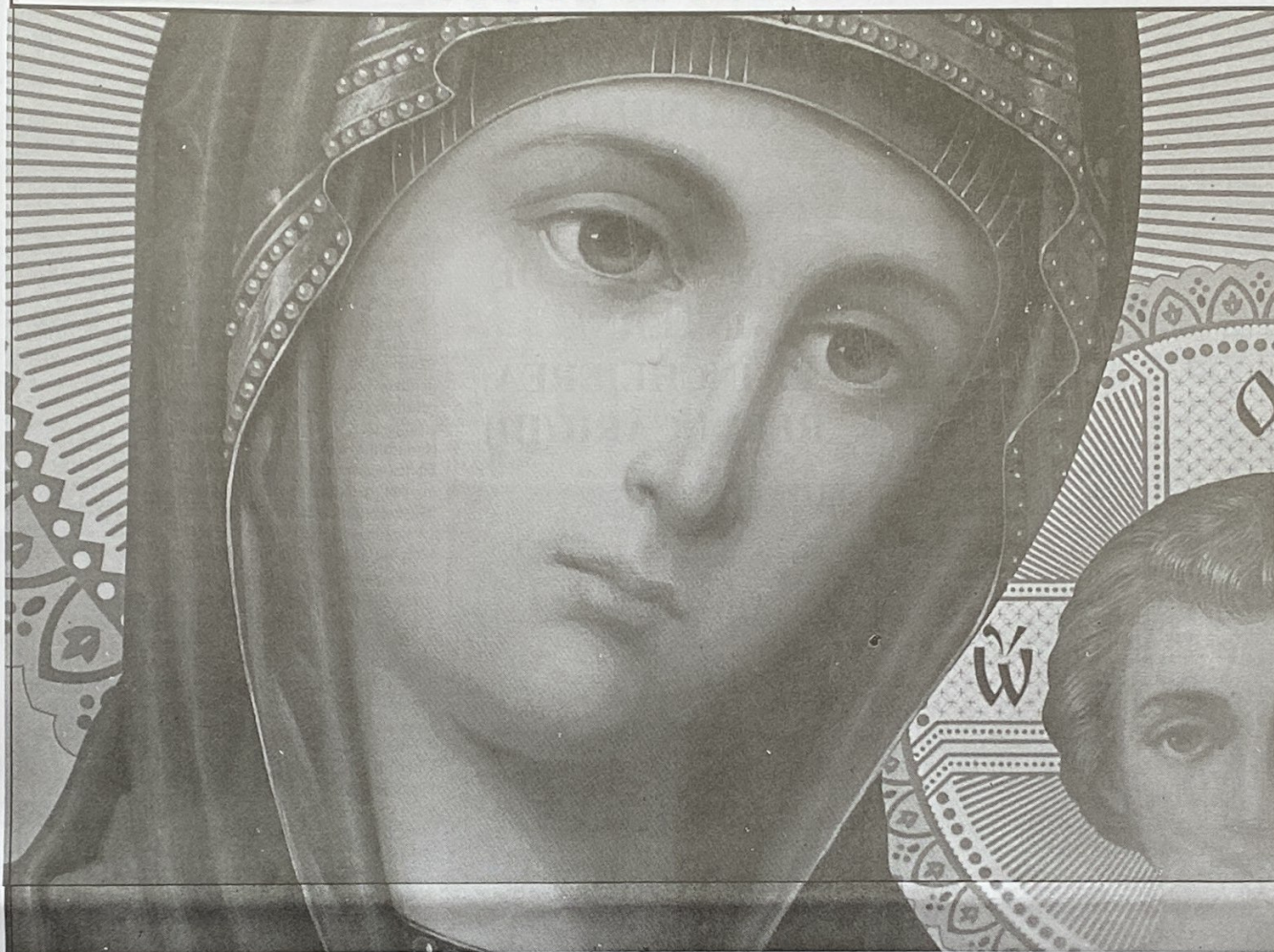
În ultimă instanță, *problema* actuală a femeii nu aparține nici feminismului, nici antifeminismului, ci – lucru pe care se cade să-l conștientizăm în toată gravitatea lui – destinului generic al umanității "apocaliptice"[6].

4. Cf. *Femeia și mîntuirea lumii*, Editura Christiana, București, 2004, p. 8. Un eseu al lui P. Evdokimov pe aceeași temă – "Vocația religioasă a femeii" – a apărut mai demult și în *Puncte cardinale*.

5. Avem aici reflexul unei tendințe mai generale a omului modern: el se vaită de ceea ce nu este și uită să valorifice ceea ce este. În termeni paulinici, aceasta ține de confuzia "darurilor", pe fondul acelei "crize a stării de har" despre care vorbea un Mircea Vulcănescu.

6. "Căci va veni o vreme cînd nu vor mai suferi învățătura sănătoasă, ci – dornici să-și desfacă auzul – își vor grămădi învățături după poftele lor, întorcîndu-și auzul de la adevăr și abătîndu-se către basme" (II Timotei 4, 3-4). Omul "smintelilor de pe urmă" este, înainte de toate, cel ce sfidează Realul și Adevărul; cel ce, "stînd strîmb" în existență vreme prea îndelungată, nu mai știe, nu mai poate sau nu mai vrea "să judece drept".

PLÂNSUL MAICII DOMNULUI

În 29 august Biserica Ortodoxă prăznuiește tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul. Sărbătoarea este marcată în zona Beiușului prin hramul Schitului Huta. După terminarea slujbei religioase, dintr-o icoană a Sfintei Fecioare a izvorât mir frumos mirositor. Credincioșii aflați la fața locului au rămas până târziu, cântând cântece închinare Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Sâmbătă 29 august 2009, la hramul Schitului Ortodox Huta, au participat peste 300 de persoane venite în pelerinaj din Oradea, Alba, Cluj, Arad și localitățile învecinate. Schitul Huta are două hramuri: primul este al Sfintei Teodora de la Sihla, iar cel de-al doilea hram este închinat Sfântului Ioan Botezătorul.

Slujbele religioase au început din ajun cu privegherea de noapte, după rânduiala Sfântului Munte Athos, continuând sâmbătă dimineața cu celelalte rânduieli, urmate de Sfânta Liturghie.

După terminarea Sfintei Liturghii, în timp ce unul dintre preoții prezenți împărțea anafora, o credincioasă a observat că din ochiul drept al unei icoane curgea mir frumos mirositor. Icoana respectivă este o litografie lipită pe lemn, copie după icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului din Kazan (Ucraina). Inițial preoții au crezut că din greșală cineva s-a atins de icoană și a uns-o cu mir. După ce au șters icoana, mirul a început să izvorască din nou. După ce au șters-

o de mai multe ori, au observat că mirul nu încetează a curge. Văzând aceasta, o parte dintre credincioșii prezenți s-au adunat în jurul icoanei, cântând imne dedicate Maicii Domnului, moment în care din retină curgea tot mai mult mir.

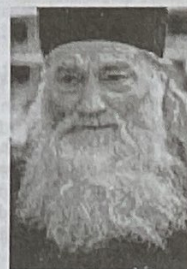
Pentru credincioșii prezenți această minune a fost un moment de bucurie duhovnicească, în timp ce viețuitorii schitului consideră că e un semn pe care Maica Domnului îl dă: „Ne așteaptă vremuri grele. De cele mai multe ori când vine o prigoană sau o perioadă grea se întâmplă astfel de minuni, cum a fost și în cazul icoanei de la Nicula, și altele” – zice părintele Eftimie Mița, continuând: „Acum e bine să ne bucurăm de tot ce poate fi duhovnicesc, că nu se știe cât vom mai putea face acest lucru. Aceasta poate fi o întărire și o încurajare din partea Maicii Domnului pentru vremurile ce vor urma. Dacă va fi așa sau altfel, vom vedea în viitor”.

Prof. Cristian MARC

Părintele Iustin Pârveu despre lacrimile Maicii Domnului din icoana de la Huta (dintr-o conversație cu un grup de pelerini bihoreni)

Într-o discuție cu un grup de credincioși din Bihor, Părintele Iustin Pârveu de la Mănăstirea Petru Vodă, jud. Neamț, a afirmat că ceea ce s-a petrecut pe 29 august 2009 la Huta *“este o mângâiere din partea Maicii Domnului pentru credincioșii din zonă”*.

Icoana originală a Maicii Domnului din Kazan este considerată de ruși ca o icoană apărătoare împotriva ereziilor și a vremurilor de prigoană. Pornind de la comparația cu originalul, pelerinii bihoreni au întrebat dacă are vreo legătură plânsul icoanei de la Huta cu semnificația icoanei originale, la care marele duhovnic a spus: *“Până acum a fost vremea mărturisirii, de acum nu mai e mult până ce va veni vremea muceniei”*.

De la Nicolae Petrașcu, fost comandant general legionar, am obținut o declarație de 85 de pagini, care îl prezintă pe Corneliu Zelea Codreanu din punct de vedere: *național-creștin, moral și intelectual*.

Pe baza datelor cunoscute de el și alți legionari, arată despre C. Z. Codreanu că provine din familia galițianului Nicolae Zelinski, căsătorit cu o femeie de naționalitate maghiară, cu care a avut două fete și un băiat, și pe care apoi a ucis-o din gelozie. Arată că băiatul lui Nicolae Zelinski – Ion – a ucis un băiat, adversar de joacă, s-a căsătorit cu Brauner de origină germană, a avut mai mulți copii, printre care pe Corneliu Zelea Codreanu.

C. Z. Codreanu deci este după bunic, tată, bunică și mamă, de origină: galițian, ungur și neamț. Este descendent din bunic și tată – criminal. El s-a îmbrăcat în straie românești și s-a intitulat reprezentantul aspirațiilor naționale române. El și-a început cariera politică prin acte de huliganism, bătaii și omor. Nicolae Petrașcu a demonstrat în continuare convingător că șeful "Gărzii de Fier" a folosit biserica în scopurile lui criminale, amestecând posturile și rugăciunile, prapori și icoane, cu cadavre și sânge, care lui îi dădeau satisfacție deplină.

L-a înfățișat pe Corneliu Zelea Codreanu ca un om imoral, afacerist, proprietar de turme de oi, om care primea sume mari de bani de la fabricanți ca: Malaxa, Auschit, Mociornița, Gîgurtu și alții. A vorbit despre scandalurile amoroase din familia Codreanu, ale soției, tatălui, surorilor, fraților, ale lui ș.a.m.d. De asemenea a vorbit despre cartea "Pentru legionari", pe care i-a făcut-o el, înfățișându-l din punct de vedere intelectual ca om fără posibilități.

A explicat celor care credeau în mitul lui C. Z. Codreanu și-l considerau supra-om, că-n România burghezo-moșierească a fost posibil să fie declarat sfânt și Petru Lupu, un bălbăit, analfabet și silitic, deci să nu fie de mirare că s-a creat aureolă în jurul lui C. Z. Codreanu, care nu era bălbăit, era licențiat în drept și avea asemănare cu Petru Lupu, numai că era silitic ca și el.

Nicolae Petrașcu a demonstrat că-n mințile fanatice ale legionarilor familia lui Codreanu este asemănătoare cu cea a lui Dumnezeu. Astfel, după legendele biblice, D-zeu este nevăzut și trăiește în ceruri. Pe pământ și-a trimis fiul lui pentru mântuirea neamurilor. În "Garda de Fier", Ion Zelea Codreanu este șeful spiritual și el și-a lăsat fiul pe pământ, pentru mântuirea neamului românesc. Legenda biblică spune că D-zeu a prezis învierea neamurilor. Și C. Z. Codreanu a prezis învierea neamului românesc. În cer a fost război între oștile satanei și oștile lui D-zeu. D-zeu a avut doi generali, pe arhanghelul Mihail și Gavril. Unul din acești generali a trecut alături de familia Codreanu, acordându-i patronajul în lupte și înarmând pe C. Z. Codreanu pentru a-l ucide pe Manciuc.

În familia lui D-zeu a fost Fecioara Maria care l-a născut pe Isus Cristos, fără bărbat, cu puterea duhului sfânt. Și-n familia lui Codreanu a fost Iridenta, care s-a măritat cu feciorul protopopului Moța din Orăștie și care, la fel ca și Fecioara Maria, trebuia să nască fiu cu puterea duhului sfânt.

Vorbind despre Horia Sima, a arătat incapacitatea lui politică, activitatea lui slugarnică și trădătoare, activitatea îndelungată în slujba lui Moruzov, crimele săvârșite pentru a-și netezi drumul spre putere și altele.

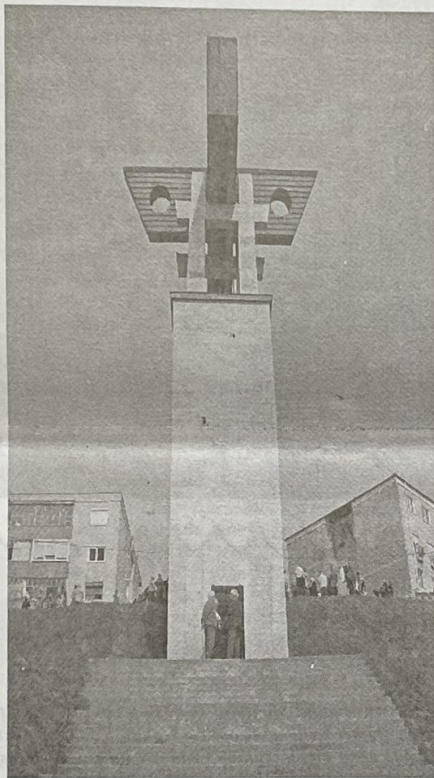
Nicolae Petrașcu și-a înfățișat și trecutul lui criminal, arătând responsabilitatea pe care o are față de țară, pe care a trădat-o, față de oamenii pe care i-a trăit în pușcărie. S-a adresat unor legionari ca Ilie Nicolescu, Ghica Alexandru și alții, dându-le epitețe de iehoviști, mistici și întunecați la minte. Declarația lui, completată de aceea a Dr. Popovici Alexandru, fost secretar general la Ministerul Sănătății în timpul guvernării legionare, au înfățișat pe C. Z. Codreanu ca paranoic și pe Horia Sima ca schizofrenic.

Cei doi, Nicolae Petrașcu și Popovici Alexandru, au demonstrat legionarilor gradul de îndobitocire, înapoiere și lipsă de cultură în care au trăit ani de-a rândul, crezând în idoli, care de fapt nu reprezentau nimic.

Procesul restructurării elementelor legionare a durat aproape 6 ani de zile.

Ca bilanț al rezultatelor muncii informative și culturale-educative, înregistrăm la activ, rezultate care merită subliniate. Procesul a fost îndelungat, profund și uneori dramatic, a necesitat efort susținut din partea Grupului Operativ de la Aiud. Am lucrat cu 17 ofițeri, din care pe parcurs au mai plecat, astfel că din 1962 lucrăm cu 12 din aceștia, un număr de 7 fiind acoperiți în funcțiile de supraveghetor, având atribuții, loc de stat, uniformă și toate corespunzătoare funcției și gradului de plutonier.

RAPORTUL COLONELULUI CRĂCIUN CĂTRE MINISTERUL DE INTERNE LA ÎNCHEIEREA REEDUCĂRII (III)

În cadrul documentării sale pentru volumele *Valeriu Gafencu, Sfântul închișorilor* (apărut la Editura Reîntregirea din Alba Iulia, în 2007) și *Viața Părintelui Calciu după mărturiile sale și ale altora* (apărut la Editura Christiana din București, tot în 2007), monahul Moise Iorgovan, de la Mănăstirea Oașa, a descoperit și fotocopiat acest document, reprodus integral de d-l Demostene Andronescu în anexele recentului său volum *Reeducarea de la Aiud. Peisaj lăuntric. Memorii și versuri din închișoare* (Ed. Christiana, Buc., 2009). Documentul – elaborat *pro domo* său, acum exact 45 de ani, de unul dintre cei mai perfiți torționari: colonelul Gh. Crăciun, directorul penitenciarului de la Aiud – este un adevărat monument de abjecție mistificatoare, dovedind ce voiau de fapt comuniștii, care erau metodele lor și de ce speță erau oamenii care îi slujeau. Raportul consemnează, cu exagerări și jumătăți de adevăruri, situația în care au fost aduse victimele după mai mulți ani de șantaj și teroare psihologică. Publicăm în acest număr ultima parte. Menționăm că a fost păstrată, în mare, ortografia originalului. (Redacția)

Lucrătorii noștri au intrat treptat în munca informativă, apropiindu-se în procesul de cunoaștere de elementele legionare, ajungând până la urmă să lucreze în condiții bune cu agentura.

În decursul anilor a crescut așa de mult prestigiul lucrătorilor noștri, încât comandanți legionari ca Mircea Nicolau, Nistor Chioreanu, sunt fericiti că se bucură de atenția plutonierilor Rădulescu Nicolae, Lungu Aurel, Suărșan Alexandru, Ciuracenco Ioan, Blăjuț Mihai și alții.

Partea pozitivă a muncii ne este confirmată de legionarii care produc bunuri materiale în folosul statului nostru. Acei legionari ca: Ilie Nicolescu, Brahoneschi Gheorghe, Călin Aurel, Bulhac Andronic, Rusu Ioan-Nelu care aveau comandamentul de garnizoană Aiud, care au organizat incendierea fabricii, care au bătut pe directorul fabricii și alte cadre, aceia care în 1959 nu salutau cadrele penitenciarului, socotind că este sub demnitatea lor, nu consimțeau să scrie articole la gazeta de perete, îl socoteau sfânt pe C. Z. Codreanu, și-l considerau mare om politic pe Horia Sima, tot ei sunt aceia care au ridicat producția în fabrica noastră, de la 10.000.000 lei în 1959, la 20.000.000 lei în 1964, reducând numărul muncitorilor de la 650, la 300, folosind același utilaj, dar făcând inovații și raționalizări.

Ei sunt cei care în anul 1959 au făcut 11 inovații; în 1960, 40; în 1961, 175; în 1962, 402; în 1963, 407; în 1964, 392, cu o eficiență economică de peste 5.000.000 lei. Tot ei au scris peste 11.000 articole la gazeta de perete.

Dintre aceștia au dat declarații cei care mai aveau materiale legionare ascunse, armament sau alte fapte nedecarate la anchetă. Astfel: Ștefănescu Petre-Mangiru a dat o declarație organelor noastre, că are ascuns un pistol cu cartușe, uniformă legionară completă și alte materiale cu conținut legionar. Crișan Ion, preot, a declarat că are ascunse în biserică în care a slujit, portretele lui C. Z. Codreanu și Ionel Moța. Turcin Ilie a declarat activitatea legionară desfășurată de 4 elemente, necunoscute până acum organelor noastre. Cazacu Aurelian a declarat că posedă ascunse 3 caiete cu poezii de Radu Gyr, Nichifor Crainic și alți legionari, Cazacu Tiberiu a declarat că are ascunse 3 cărți legionare.

Asemenea declarații au mai făcut și alți legionari. Despre unele din acestea am primit confirmarea celor declarate, prin găsirea materialelor sau identificarea elementelor din partea Direcțiilor regionale M.A.I., cărora le-au fost trimise.

Ei sunt aceia care au amenajat o sală cuprinzând aproximativ 350 m.p. din pereți acesteia cu tablouri, care înfățișează aspecte din activitatea criminală a organizației legionare, pe de o parte, iar pe de altă parte, din realizările regimului democrat-popular. Pe mesele acestei săli sunt expuse 70 de cărți, totalizând aproximativ 10.000 de pagini, în cuprinsul cărora sunt demascate activitatea organizației legionare, șefilor ei, cât și a acelor care au contribuit la întocmirea lor. Autorii acestor cărți sunt Dancu Cristofor, Nicolae Petrașcu, Paleologu Octavian, Mihalexe Stere, Săveanu Silviu, Grigorescu Nicolae, Chica Dumitru, Manta Octavian, Veselovschi Iosif, Nistor Chioreanu, Mircea Nicolau și alții.

La partea activă a muncii cultural-educative, adăugăm un număr de 500 agenți, recrutați la Aiud și folosiți de lucrătorii noștri cu rezultate bune.

Au fost scrise peste 40 de articole demasca-toare la ziarul "Glasul Patriei", semnate de Nichifor Crainic, Dumitrescu-Borșa, Voien Ioan-Victor, Radu Gyr, Costea Iosif, Budișteanu Radu, Stăniloae Dumitru, Boborodea Violet și Părpălac Gheorghe.

În prezent, în general, legionarii din Penitenciarul Aiud au o comportare bună, sunt preocupați de muncă și fac eforturi în direcția restructurării lor.

În munca desfășurată la Aiud, am folosit cu bun rezultat decretul prin care, conducerea statului a grațiat pe unii legionari de restul pedepsei. Cu ocazia eliberărilor, am organizat ședințe cu cei care beneficiau de decret și cu unii din cei care continuau să rămână în detenție. Cu ocaziile respective, s-au făcut în plus declarații autodemascatoare de către cei ce plecau și demascatoare pentru cei ce rămăneau.

Cităm din declarația legionarului F.D.C.-ist Vasiliu Constantin, care adresându-se lui Ilie Nicolescu, i-a spus:

"D-le Nicolescu, tot timpul te arăți bisericos nevoie mare, în loc să vii și să-ți recunoști vinele, continui să te menții pe poziție legionară, deoarece nu vrei să-ți distrugi mitul și să-ți dai cărțile pe față. Îți spun acum la despărțire: ești un criminal și în prezent ai atâta timp cât te menții pe poziție legionară, nu te vei putea numi altfel".

Icoana Noilor Martiri realizată la Sf. Mănăstire Diaconesti

Adresându-se lui Nistor Chioreanu, i-a spus: "Și dumneata, D-le Nistor Chioreanu, continui să pozezi în erou legionar. Și D-ta ai avut un amestec în furtul de la Palatul C.F.R., însă acum negi cu nerușinare acest lucru. Aruncă masca și spune adevărul! Nu te rușina de adevăr și nu mai plânge când legionarii te consideră pe bună dreptate trădător și criminal!"

Sotirescu Ștefan, cu aceeași ocazie, adresându-se lui Ilie Nicolescu, i-a spus: "Degeaba vrei să pari un om nevinovat, un sfânt, ești un criminal! Nu-ți fie rușine să declari toate mârșaviile pe care le-ai săvârșit, mai ales în perioada detenției, când erai șef la Aiud, ai bătut oameni, i-ai îndemnat să țină posturi, să facă rugăciuni, i-ai instigat pe unul împotriva altuia, le-ai schilodit sufletele. Pentru toate acestea, singurul cuvânt care ți se potrivește este cel de criminal!"

Scrisorile primite de la cei eliberați și unii membri de familie ale celor din penitenciar, au fost folosite cu succes în munca cultural-educativă. În aceste scrisori se vorbește despre realizările poporului nostru, se dau îndemnuri pentru cei care continuă să se mențină pe poziție refractară în munca cultural-educativă.

La Aiud au fost alfabetizați peste 200 de legionari, unii dintre ei, după punerea în libertate, adresând scrisori de mulțumire administrației și demascând pe șefii legionari din penitenciar, care i-au ținut în întuneric zeci de ani. Am organizat calificarea a sute de legionari, mulți dintre ei preoți, avocați, funcționari, absolvenți de liceu, care renunțând la profesiile lor, au înțeles să se calibre în meserii care să le permită să lucreze alături de oamenii muncii din țara noastră.

Cutcan Eusebiu, preot, cunoscut cu activitate legionară până în anul 1962, cel care în fabrica penitenciarului a botezat pe unii trecându-i la catolicism, pe alții i-a mărturisit, i-a împărțit etc., purta discuții dușmănoase, fiind scos din colectiv și lucrat individual 6 luni de zile, apoi demascat în

fața a 800 de legionari să desfășoare botezurile și celelalte făcute de el, mai târziu s-a calificat sudor, calificând și pe alți preoți în această meserie.

Au fost obținute rezultate bune în întrecerile în muncă organizate, se execută lucrări de calitate, se îndeplinesc normele etc.

Foarte mulți din șefii legionari au considerat că este o datorie a lor de a răscumpăra geșelele trecutului și atunci când au fost recrutați ca agenți au consimțit, arătând că doresc să ajute organele noastre și că se bucură că le acordăm încredere.

Succesele poporului nostru, metodele folosite în munca cultural-educativă, eliberările care s-au făcut înainte de termen, au zdrobit "Garda de Fier", cea mai criminală organizație creată de burghezie în țara noastră.

Putem garanta de mulți șefi legionari că vor avea comportare bună și detestă trecutul lor criminal. Sunt sute de legionari din aceia care au spus public că sunt cuprinși de rușine și se simt în stare să facă orice pentru a-și spăla păcatele trecutului.

Dacă afirmăm cu legitimă mândrie că am zdrobit "Garda de Fier" cu stâlpii ei principali ca: Nichifor Crainic, Radu Demetrescu-Gyr, Nicolae Petrașcu, Dumitrescu Ion-Borșa, Dumitru Groza, Nistor Chioreanu, Radu Mironovici și alții, înregistrăm la pasiv elemente puține la număr, dar cu poziție criminală, care sunt gata oricând să-și arate dușmănia, să verse venin acolo unde trăiesc. Nu sunt mulți la număr, dar sunt foarte periculoși. Unii au plecat din Aiud, alții au fost trimiși în alte penitenciare, mai cu seamă în Delta, de unde au fost eliberați, dar în același stadiu.

Pe baza experienței noastre câștigată în cei aproape 6 ani de activitate și a cunoștințelor avute anterior despre "Garda de Fier", putem spune că-i privim cu bucurie pe legionarii restructurați, care s-au încadrat și se încadrează în procesul muncii și-n societate, dar în același timp folosesc, pentru

tovarășii care mă ascultă, cuvântul Tovarășului Vice-președinte al Consiliului de Miniștri și Ministrul al Afacerilor Interne, General Colonel Alexandru Drăghici: "Lucrătorul de securitate trebuie să verifice și să nu se bazeze pe încredere". Atât legionarii, cât și național-țărăniștii, liberalii și alți contrarevoluționari, care au trecut prin Penitenciarul Aiud, chiar cei care au avut poziția cea mai bună, trebuiesc controlați și verificați.

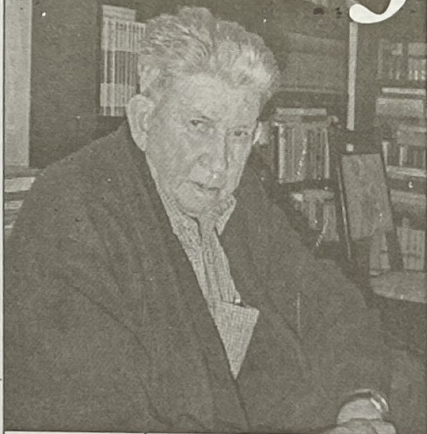
Național-țărăniștii de la Aiud, ca Faina Licinius, Busuiocescu și alții, afirmă la această dată că guvernul este nevoit să facă eliberările din penitenciar pentru a-și îmbunătăți relațiile cu americanii, englezii și alții și că, desigur, urmează ca ei – țărăniștii – să fie solicitați să participe la guvernare. Nicolae Petrașcu i-a combătut, arătându-le că dacă conducerea noastră n-a admis în 1946, când în țară era foamete, să-și întărească relațiile în acest fel cu imperialismul, în nici un caz nu va face aceasta acum.

Părerii asemănătoare cu ale țărăniștilor amintiți, au și unii legionari ca: Tintă Nicolae, Nicolae Lupu și alții, care au afirmat față de elemente restructurate, următoarele: "Noi vom fi eliberați și fără să trecem prin munca cultural-educativă, va fi vai și amar de voi care v-ați compromis".

Din cele prezentate, rezultă că unii dușmani, ca număr, au fost restructurați în detenție, dar sarcina noastră, ca lucrători de securitate, este să cunoaștem pe fiecare în parte cum acționează în libertate, să ducem o muncă de calitate cu agentura, pentru a pătrunde acolo unde va fi nevoie și să informăm permanent conducerea Ministerului nostru despre activitatea și comportarea elementelor ieșite din detenție.

ȘEFUL GRUPULUI OPERATIV AIUD,
Colonel de Securitate,
Crăciun Gheorghe

GABRIEL
CONSTANTINESCU 3

1. A început și anul școlar, a început și anul universitar. Cum apreciați starea generală a învățământului din România după 20 de ani de reformare postcomunistă?

Avem convingerea că nu greșim dacă afirmăm că în instituția în care trebuie să se clădească premisele solide și sănătoase ale națiunii starea lucrurilor este dezastruoasă. Încă de la nașterea statului național român modern și continuând cu perioada de dinaintea Marii Uniri și cu cea interbelică, Școala a cunoscut o evoluție ascendentă, integrându-se perfect în fenomenul cultural european și servind cu dăruire interesele naționale fundamentale, drept care s-a bucurat de atenția și preocuparea permanentă a oamenilor politici ai vremii. La toate nivelurile și ciclurile de școlarizare, învățământul românesc, cu toate inerentele dificultăți, era deservit de dascăli devotați, adevărați apostoli ai neamului fiind învățătorii, mai ales cei din lumea satelor, din care s-au ridicat întregi contingente de elite românești.

Ciclul secundar era deservit de un corp profesoral de elită, al cărui nivel de pregătire putea rivaliza oricând cu cel al profesorilor universitari. Aceștia au fost cei care au modelat caracterele învățăceilor întru devenirea lor ca personalități de nădejde ale lumii românești.

Cât privește universitățile românești din perioada interbelică, dar și din anii care au precedat această perioadă, acestea nu erau cu nimic mai prejos de cele din Europa occidentală, atât în privința calității umane și nivelului de pregătire al studenților, cât și a competenței și rigorii științifice și academice a corpului profesoral. Valori recunoscute pe plan mondial, ca Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Mircea Vulcănescu și mulți alții, sunt produse ale școlii superioare românești din perioada de după Marea Unire. În acest context al formării autenticilor valori elitare, aspectul moral al atmosferei din școala românească nu poate fi trecut cu vederea. Nimănuși și niciodată nu i-ar fi putut trece prin minte că-n școala românească o diplomă sau un titlu academic s-ar fi putut dobândi prin mijloace pecuniar-comerciale. Ar fi un lucru de o absurditate absolută să ne imaginăm că personalități ca Titu Maiorescu, Vasile Pârvan, Nicolae Iorga, Emil Racoviță, ca și întreaga pleiadă de universitari contemporani lor, ar fi putut acorda diplome și titluri universitare altfel decât pe temeiurile meritelor autentice.

Acest magnific edificiu, aureolat de sacralitatea muncii de educare și instruire a celor cărora le aparține mereu viitorul, s-a prăbușit o dată cu instaurarea regimului comunist. "Politica a fost cea care a decimat profesorii valoroși și a lipsit întregi generații de români de nenumărați mentori autentici. Unii au murit în puscăriile comuniste și la Canal, alții au fost împinși în Exil, alții au fost izgoniți din școli și trimiși la saibă, de teamă că ar putea contamina cu moralitate și decență o generație programată să trăiască în genunchi", afirmă d-l Dan Cristian Turturică, directorul cotidianului *România liberă*, una dintre puținele publicații ale presei centrale actuale în care spiritul de obiectivitate nu a fost înlocuit în totalitate de propagandă și mercantilism.

RĂSPUNSURI PE LUNĂ

Că și în numărul precedent, voi încerca să formulez răspunsurile împreună cu d-l prof. Nicolae Pop, vechiul nostru colaborator, a cărui competență în domeniul istoriei și a cărui experiență în domeniul didactic îl recomandă cu prisosință pentru temele abordate.

Urmările deturmării menirii Școlii și a demolării statutului slujitorilor catedrei de la toate nivelurile de învățământ s-au materializat în apariția unei pseudo-intelectualități sferotodote sau în ascensiunea publică a unor semi-analfabeți ca Marian Vanghelie sau Gigi Becali. Starea de anormalitate se face vizibilă la toate nivelurile Școlii românești, de grădiniță până la universitate, dar atinge nivelul cel mai îngrijorător în cazul ciclului universitar, unde, într-un procent mai mult decât îngrijorător, faptele arată că singura preocupare a претендентilor la titluri universitare este obținerea "diplomei" prin orice mijloace, dintre care cel mai frecvent este cumpărarea acestora ca o marfă de contrabandă. Să mai menționăm că este vizibilă lipsa de consistență a "pregătirii universitare" și legătura ei cu proliferarea universităților din lumea semi-urbană și până la "fenomenul" Universității Spiru Haret, cu filiale transcontinentale.

Tentativele de a pune capăt stării dramatice cu care se confruntă învățământul românesc au eșuat lamentabil. La inițiativa președintelui țării, s-a încercat fundamentarea unui "pact național pentru educație", cu participarea factorilor politici responsabili din toate partidele, acțiune care a eșuat și ea, nepășind stadiul de (bună)intenție. O soartă asemănătoare a avut și "proiectul Miclea" pentru reformarea în profunzime a învățământului românesc, proiect sprijinit de asemenea de către președinte. O garanție a calității acestui proiect ar putea fi reprezentată prin gestul profesorului Mircea Miclea, care n-a ezitat să demisioneze din funcția de ministru al Educației din considerente de ordin moral, refuzând să fie complice la degradarea Școlii alături de cei care și-au făcut, mai ales din învățământul superior, o platformă de "afirmare politică". Din păcate, intrând pe mâna actualului ministru al Învățământului, Ecaterina Andronescu, relicvă a convingerilor comuniste despre menirea școlii, alături de o mare parte a actualei clase politice, a fost mutilată până la nerecunoaștere și noua lege a educației, menită a fi pusă în aplicare prin asumare guvernamentală.

Așadar, viitorul Școlii românești, preconizată și mult clamată "reformă", rămâne un act derizoriu, căruia i se potrivește formula caragială: "Să reformăm, dar să nu schimbăm nimic!".

2. Elitele intelectuale, tot mai dezamăgite, îl părăsesc treptat pe președintele Traian Băsescu. Ultimul care și-a exprimat public dezamăgirea a fost scriitorul Mircea Cărtărescu. Cum comentați această tendință, în perspectiva apropiatelor alegeri?

Se obișnuiește ca pe seama unor personalități ilustre să fie puse anumite afirmații și întâmplări care să le caracterizeze mentalitatea și comportamentul, și care le sporesc notorietatea. Așa, de pildă, pe seama lui Immanuel Kant, solitarul filosof de la Königsberg, următoarea anecdotă este relevantă. La pensiunea la care obișnuia să ia masa de prânz se întâmpla ca în același timp, la o masă învecinată, să servească prânzul și patru ofițeri de la regimentul de cavalerie din capitala Prusiei Orientale. Proprietarul pensiunii a observat cu surprindere și uimire că, de fiecare dată când se așeza să prânzească, filosoful scoate din punga în care-și ținea banii un gulden, pe care-l așeza pe colțul mesei și pe care, la plecare, îl pune la loc în pungă. Proprietarul pensiunii, surprins și intrigat de regularitatea acestui gest, și-a luat îndrăzneala și l-a întrebat pe ilustrul său client de ce procedează așa. Răspunsul filosofului a sunat astfel: "Mi-am propus ca, în ziua în care meseni de alături nu vor mai discuta despre cai, câini și femei, să dăruiesc guldenul ospătarului care ne servește. Până acum nu mi s-a ivit însă acest prilej". Întâmplărilor de acest gen li se potrivește lozincă: *Se non e vero, e ben trovato*, utilizată îndeobște pentru

a caracteriza anumite atitudini și comportamente caracteristice unor persoane cu oarecare importanță în viața publică.

Anecdota pusă pe seama filosofului german, precum și locuțiunea datorată lui Giordano Bruno, care ne îndreptățește să le folosim în situații similare, dau seamă de frecvența și regularitatea obstinată cu care, în presa scrisă și audio-vizuală, se manifestă cotidian atacurile la adresa președintelui Traian Băsescu, căruia i se pune în sarcină tot ce ce se întâmplă nedorit și dăunător în anii de după actul de condamnare oficială (18 dec. 2006) a regimului comunist în plenum Parlamentului. Cum întrebarea ni se pare ușor tendențioasă și înscrisă în regimul atitudinilor de condamnare apriorică a tuturor acțiunilor și inițiativelor prezidențiale, ne propunem să abordăm cu toată seriozitatea atacurile sistematice ale acelei părți a presei scrise și audio-vizuale care eludează chestiunile grave și de esență ale lumii românești rămase în captivitatea moștenirii comuniste, pentru a se consacra, cu toate forțele și mijloacele, campaniei antibăsesciene.

În anii regimului comunist, acele glasuri sau condeie care se abăteau de la "linia partidului" erau repede și radical reduse la tăcere, uneori chiar prin eliminare fizică. După evenimentele din decembrie 1989 și instaurarea "democrației originale", același scop al reprimării opoziției politice a dus la găsirea și aplicarea altor căi și metode. Cu luciditatea cunoașterii și înțelegerii esenței regimurilor postdecembriste, Aleksandr Soljenițin le caracterizează convingător în următoarea succintă formulare: "Sistemul care ne guvernează este alianța fostei nomenclaturi cu rechinii finanțelor, cu falșii democrați și cu fosta Securitate. Eu nu pot să denumesc acest abominabil hibrid, fără precedent în istorie, ca democrație".

În studiul său intitulat "Partidul politic. Sociologia unui sistem al partidului politic", sociologul Dimitrie Gusti caracterizează disputa dintre partidele politice în vederea dobândirii puterii în următorii termeni: "Lupta dintre partide are caracterul unui adevărat război, deoarece, ca și în război, avem voințe adverse în conflict (partidele ce stau față în față), avem de-a face cu conducători și conduși, cu mobilizarea forțelor și, când se dă lupta, cu o strategie și tactică deosebită, cu învingători și învinși, avem de-a face, în sfârșit, cu disciplina de partid, asemenea întocmai cu disciplina militară și care are toate virtuțile și viciile ei". Modul de înțelegere al războiului dintre partidele politice pentru dobândirea puterii de a guverna este fundamental diferit într-o democrație autentică față de față de pseudo-democrațiile de tipul celei "originale". În timp ce în democrațiile adevărate lupta dintre partidele politice se poartă pe tărâmul principiilor doctrinare, al ideilor și programelor de guvernare, scopul urmărit fiind dobândirea puterii de a guverna pentru realizarea binelui public pe temeiul viziunilor proprii, în "democrațiile originale" actul deținerii frâielor mecanismelor de exercitare a puterii este acela al propriei căpătuieli, al răfuiei cu adversarii, controlul cât mai deplin al tuturor domeniilor societății, pentru rămânerea *sine die* la conducere.

Privită prin prisma intensității și a duratei în timp, susținută campanie anti-Băsescu tinde să dobândească anumite componente psihopatologice din sfera obsesiilor și a ideilor fixe, dacă nu chiar a manifestărilor schizoparanoide. Se pare că acest adevărat sindrom psihopatologic este molipsitor. De la cei care-și doresc înlăturarea de la Cotroceni a președintelui Traian Băsescu prin orice mijloace și cu orice preț, spre a-i lua locul, "beteșugul" îi contaminează

cu și mai mare intensitate pe cei ce militează pentru ignobilă cauză. A include însă în această horă a isteriei antibăseciene și elitele intelectuale românești autentice este o aberație, un non-sens care afectează însăși calitatea de elită intelectuală. Pentru a sublinia această nefirească posibilitate de asociere (sau disociere) a elitelor culturale cu o anumită personalitate politică, oricare ar fi ea, trebuie să constatăm că acest fapt constituie o primejdie de negare a calității de "elită intelectuală". Prin urmare, pentru a argumenta această idee, definirea termenilor de "intelectual" și "elită" se impune cu necesitate.

Calitatea de intelectual este definită de DEX în următorii termeni: "Persoana care posedă o pregătire de specialitate temeinică și lucrare în domeniul artei, al științei, tehnicii etc.". Același concept în *Enciclopedia Larousse* este definit astfel: "Persoană a cărei profesie comportă o activitate fundamental spirituală (diferită de una manuală) sau care are o preferință afirmată pentru activitățile spirituale". Celălalt termen al sintagmei "elită intelectuală", adică "elită", are următorul înțeles conform DEX: "(În societatea cu clase antagoniste) Parte a societății ai cărei membri, având o poziție avantajoasă, se consideră superiori maselor" sau "Ceea ce este mai bun, mai demn de a fi ales"; "De elită = ales, deosebit, distins". *Enciclopedia Larousse* definește elita astfel: "Mic grup considerat ca fiind de cea mai bună calitate, cel mai bun, cel mai distins".

Din definițiile citate mai sus trebuie să remarcăm faptul că o componentă morală pentru acestea este total absentă. O dovadă convingătoare în acest sens este lungul șir de nume prestigioase din toate domeniile de activitate menționate de Virgil Ierunca în amplul pomelnic intitulat *Antologia rușinii*, lucrare reeditată recent de Editura Humanitas și din care rezultă că "elitele intelectuale" românești, în marea lor majoritate, s-au raliat regimului comunist. Explicația acestei veritabile trădări – nu numai a menirii lor profesionale, ci și a destinului națiunii – constă în aceea că "pe de o parte, erau conștienți de rigorele inerente adopției chiar și numai a unei atitudini rezervate față de ideologia marxistă, cât și de posibilitatea de a-și pierde pozițiile privilegiate deținute și avantajele aferente acestora, pe de altă parte".

Cât privește actuala elită cultural-intelectuală românească, trebuie să facem cunoscută disociere între cei proveniți din regimul comunist, și având mar "merit" în slujba acestuia, și noua intelectualitate postdecembristă, asupra căreia nu se mai exercită nici o coercție în vederea adopției vreunei orientări politice. Întrebarea, prin modul în care este formulată, ne sugerează că această a doua categorie a elitei intelectuale, disociindu-se de Traian Bănescu, ar putea să se alăture susținătorilor celorlalți contracandidați la viitoarele alegeri prezidențiale. În acest mod, rândurile politicienilor precum Marian Vanghelie, Ion Iliescu, Adrian Năstase, Adrian Păunescu, Bogdan Olteanu, Ludovic Orban, Călin Popescu Tăriceanu etc. ar fi substanțial consolidate cu noi adepți și susținători pentru Mircea Geoană, Crin Antonescu sau Sorin Oprescu, în vederea detronării din jilful de la Cotroceni a "tiranicului" Traian Bănescu, și asta cu sprijinul decisiv și dezinteresat al "elitelor intelectuale" ale națiunii române din anul de grație 2009.

Pasiunea pentru manipulare din mass-media în compania de denigrare a președintelui Bănescu frizează adesea ridicolul, așa cum s-a întâmplat de curând la postul Realitatea TV, ai cărui simbrășii ai lui Sorin Ovidiu Vântu s-au remarcat în mod deosebit prin zelul cu care alcătuiau un veritabil inventar al "elitelor culturale" care s-ar fi pronunțat și ar fi adoptat cu fermitate poziții antibăseciene. În lista "anti" au fost incluși și ziaristul Cristian Tudor Popescu și filosoful Andrei Pleșu, cel dintâi intervenind prompt telefonic și dezicându-se de o asemenea apartenență. Cât privește includerea lui Andrei Pleșu în echipa "contra", drept argument este folosită următoarea afirmație făcută de către acesta: "Dintre adversarii lui Traian Bănescu, cel mai reductibil este el însuși". Numai că observatorii cât de cât cinștiți și atenți ai scenei politice românești își amintesc că aceași apreciere este o idee care aparține președintelui însuși. Tălmăcirea afirmației atribuite d-lui Andrei Pleșu a fost făcută deunăzi de către istoricul Alex Mihai Stoenescu la unul dintre posturile de televiziune angajate în campania furibundă anti-Bănescu.

Explicația insuccesului lui Traian Bănescu în lupta sa cu "sistemul ticăloșit" constă în faptul de a nu fi ținut seama că șansele sale de reușită se diminuează considerabil dacă angajarea "forțelor și efectivelor combatante" este făcută simultan pe mai multe fronturi. O stare de fapt care nu justifică în nici un fel și nici nu obligă la abandonarea luptei contra acestui "sistem ticăloșit", indiferent cine sînt conducătorul și susținătorii lui, și nici nu îndeamnă la înregimentarea în rândurile partizanilor "democrației originale", fapt care ar echivala cu o întoarcere la vremurile de glorie și atotputernicie ale criptocomunismului pesedist.

3. *Ați fost ofițer pe frontul de război și ați făcut prizonier în lagărele rusești. Ce s-a întâmplat cu arma română la Cotul Donului și care au fost urmările? (Monahul Valerian)*

Mulțor locuri celebre de pe harta bătrânei Europe, pe lângă determinarea lor geografică, li se mai adaugă semnificația lor istorică, prin aceea că în anumite împrejurări bine determinate au fost scena unor evenimente cu urmări deosebite. Astfel, de pildă, mărunta localitate Austerlitz din apropierea Vienei, de lângă actuala graniță slovacă-cehă, și-a dobândit o notorietate deosebită pentru că în apropiere de ea, la 2 decembrie 1805, a avut loc bătălia în care oștile lui Napoleon I au obținut o victorie zdrobitoare împotriva armatelor ruso-austriece. Tot așa, micile localități românești din zona Vrancei, Mărăști, Mărășești și Oituz, au dobândit valoare de simbol pentru eroismul de care a dat dovadă armata română în primul război mondial.

Cât privește sintagma "Cotul Donului", trebuie reținută mai întâi semnificația ei geografică. Cu izvoarele în inima vechii Rusii, Donul curge câteva sute de kilometri pe direcția nord-sud, pentru a se orienta apoi spre est, și sud-est, pentru ca apoi, la aceeași latitudine cu actualul Volgograd (fost Stalingrad, botezat la fundare Taritan), să-și schimbe brusc direcția cu mult peste 90° și să se îndrepte spre vărsare în Marea de Azov, în apropierea orașului Rostov pe Don. În același timp, această sintagmă de "Cot al Donului" are o importanță deosebită pentru operațiunile militare ale Germaniei și ale aliaților ei (români, unguri și italieni) împotriva Uniunii Sovietice.

După eșecul suferit de către armatele germane în toamna și iarna 1941-42 în fața Moscovei, obiectivele strategice nemțești din 1942 vor fi transferate pe direcția sud-est, centrul de greutate al operațiunilor militare situându-se de această dată în regiunea din nordul Caucazului și a cursurilor mijlocii-inferioare ale Donului și Volgăi. În lucrarea sa intitulată *Istoria politică și militară a războiului României contra Rusiei Sovietice, 22 iunie 1941-23 august 1944*, generalul Platon Chimoagă ne lămurește în privința rațiunii schimbării direcției și a centrului de greutate a ofensivei germane în sud-vestul Uniunii Sovietice: "În timp ce armata a II-a germano-română distrugea armatele ruse din Crimeea, Hitler pregătea marea ofensivă a grupului de armate sud spre Caucaz. Prin această ofensivă el urmărea să ajungă pe Volga, ca să interzică transporturile ruse pe acest mare fluviu, dar mai ales să cucerească regiunea din sudul Caucazului. El socotea că, pentru continuarea războiului, cantitatea de produse petroliere din România nu era suficientă; în plus, punând stăpânire pe această foarte bogată regiune petrolieră rusă, slăbea mult posibilitatea industrială ale Rusiei și capacitatea de aprovizionare a marilor unități blindate".

Iată ce spune și istoricul Florin Constantiniu în sinteza sa lămuritoare din *O istorie sinceră a poporului român*:

"Situția trupelor românești, îndeosebi a celor din Cotul Donului, era deosebit de precară. În Cotul Donului, Armata Roșie păstrase pe malul drept al fluviului trei capete de pod care constituiau o reală primejdie, dar a căror eliminare printr-un atac în forță româno-german nu a fost aprobată de înaltul Comandament German. Generalul Platon Chimoagă, analizând dispozițiile germane privind plasarea Armatei a III-a române în Cotul Donului, constată că ea «se găsea fără nici o rezervă, pe un front cel puțin de două ori mai întins decât ar fi putut să-l facă față cu cele opt divizii și cu trei capete de pod, a căror prezență însemna un permanent pericol». Repetatele avertismente ale înaltului Comandament Român asupra situației primejdioase în care se afla Armata a III-a română au rămas fără rezultat. [...] Cu o armată care, deși dispune de numeroase indicii că inamicul pregătește o ofensivă, nu are nici măcar mijlocul pentru o contra-pregătire de artilerie, catastrofa din Cotul Donului era iminentă. [...] Înaltul Comandament Sovietic și-a dat seama că sectoarele

române din Cotul Donului și Stepa Calmucă (unde situația era similară) reprezentau zone vulnerabile în dispozitivul german și le-a lovit de la începutul ofensivei". În atare condiții, deznoământul nu putea fi altul decât cel a unui dezastru militar pentru armata română, care în "Bătălia Stalingradului" a suferit un eșec răsunător, materializat în pierderi umane imense, reprezentate prin uriașă cifră de 158.584 de militari morți sau căzuți prizonieri!

Dacă peste mormintele ostașilor români căzuți eroic în bătăliile de la Cotul Donului și Stalingrad, morminte – mai degrabă gropi comune – fără cruci la căpătâi, s-a așternut uitarea și le-au năpădit bălăriile, destinul celor peste 100.000 de ostași căzuți în captivitatea sovietică constituie o pagină tragică, cu consecințe demne de luat în seamă pentru ulterioara desfășurare a evenimentelor în istoria României, din cel de-al doilea război mondial și de după acesta. În remarcabila sa lucrare intitulată *Pătimiri și iluminări din captivitatea sovietică*, Radu Mărculescu, la momentul căderii în prizonierat sublocotenent de rezervă, apoi supraviețuitor al captivității în Uniunea Sovietică, ne descrie sugestiv primele episoade ale acestei cumplite tragedii: "În sfârșit, când aproape încetasesm să mai credem că ar exista o țintă a călătoriei noastre («gara», fabuloasa gară) și începeam să ne închipuim că scopul acestui marș halucinant nu era altul decât să acoperim șleaurile stepei cu ciolanele noastre, și că el, marșul, nu se va sfârși decât atunci când ultimul dintre noi se va lăsa pe brațele voluptuoase ale morții prin îngheț ori își va oferi fruntea glonțului aceluia Thanatos în subă siberiană de la sfârșitul coloanei; ei bine, atunci se produse minunea: la câteva sute de metri în fața noastră apăru deodată, de după colină, incredibilă ca *fata morgana*, gara, ținta finală a ultimelor eforturi pe care le mai puteam da din ele trupurile noastre înghețate de ger. topite de foame și istovite de oboseală".

Deși semnată de Convențiunile de la Haga și Geneva privitoare la tratamentul prizonierilor de război (conform cărora soldații și gradele inferioare puteau fi folosiți la diferite munci, cu excepția celor legate de industria de război, iar statutul ofițerilor neprevăzând doar lipsirea lor de libertate), până în primăvara lui 1943 lagărele sovietice de prizonieri au fost locuri de exterminare în care, prin înfometare, frig și lipsire de orice fel de îngrijire medicală, și-au pierdut viața mii de prizonieri. În urma unui ordin expres al lui Stalin, soarta captivilor s-a îmbunătățit brusc. Această măsură nu a fost adoptată însă din rațiuni de ordin umanitar, ci ca o manevră cu scopul de a face din prizonierii de război un cal troian, transformați în adepți ai ideologiei marxiste și apoi în propagandiști ai acestei ideologii, după eliberarea din captivitate, în țările lor de origine, care după război vor intra în spațiul de dominație sovietică. Astfel, au fost înființate în toate comunitățile naționale de prizonieri de război grupuri de adepți ai ideologiei comuniste, camuflate sub denumirea înșelătoare de "formațiuni antifasciste". Această campanie s-a îndreptat și s-a exercitat cu insistență asupra masei prizonierilor români și s-a ajuns până acolo încât au fost constituite divizii de "voluntari" care să participe alături de Armata Roșie la războiul contra Germaniei și, ulterior, la comunizarea țării lor de origine. Așa a luat naștere mai întâi, în 1943, Divizia "Tudor Vladimirescu", componentă a Armatei sovietice, sub comanda colonelului sperjur și trădător de țară Nicolae Cambrea. Ulterior a fost înființată o a doua mare unitate, Divizia "Horia, Cloșca și Crișan", sub comanda generalului Mihail Lascăr, al căruia locțiitor la comandă a politruc a fost cominternistul evreu Valter Roman (fiul lui Ernst Neulander), tatăl actualului politician liberal Petre Roman.

După terminarea războiului, aceste două mari unități formate pe teritoriul Rusiei Sovietice, la inițiativa conducătorilor statului bolșevic și cu complicitatea trădătoare a unor străini de interesele Neamului și Țării Românești, au constituit nucleul armatei României comuniste după model bolșevic.

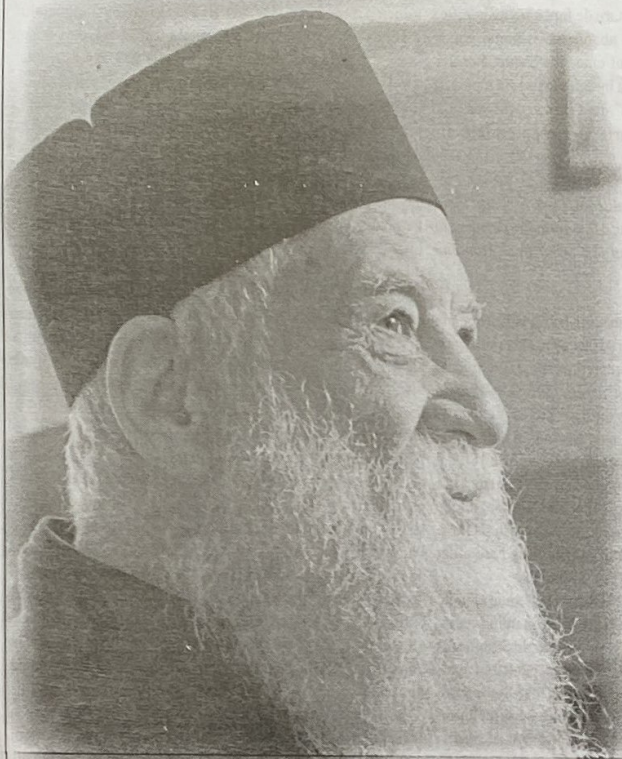
Facem încă o dată apel către abonații care nu și-au achitat abonamentele pe anul în curs: fie să le achite urgent, fie să ne confirme, telefonic sau în scris, că nu mai sunt interesați să primească revista. (Redacția)

Părintele Gheorghe Calciu

CUVINTELE VII ALE PĂRINTELUI CALCIU

Părintele Gheorghe Calciu, *Cuvinte vii*, „A sluji lui Hristos înseamnă suferință”, ediție îngrijită la Mănăstirea Diaconesti, Editura Bonifaciu, Bacău, 2009 (243 de pagini și numeroase planșe color).

Cuvinte vii

În această toamnă se împlinesc 3 ani de când vrednicul de pomenire părinte Gheorghe Calciu s-a mutat la cele veșnice. În preluul apropiatei comemorări, Sf. Mănăstire Diaconesti îngrijește cu har un nou volum care poartă semnătura părintelui, dar care este de fapt o construcție editorială, în care intră pagini alese (multe inedite) din predicile, conferințele sau interviurile sale, ordonate tematic în patru secțiuni: „Despre viața duhovnicească”, „Biserica și ispitele veacului”, „România creștină și martiră” și „Cuvinte de sărbătoare”. Fiecare parte poartă un *motto* orientativ, extras tot din spusele părintelui. Rezultă un îndrumar viu și foarte actual de raportare creștin-ortodoxă la lume și existență, atât la nivel personal, cât și la nivel comunitar. Nu se putea titlu mai potrivit decât cel de *Cuvinte vii*, pline de Viața Duhului și de Învieirea lui Hristos. Ele se altoiesc pe experiența de viață și pe suferința jertfelnică ale unuia dintre cei mai de seamă mărturisitori ai Ortodoxiei din secolul XX, în confruntare duhovnicească atât cu ateismul comunist, cât și cu laicismul postcomunist, atât cu „diavolul roșu”, cât și cu „diavolul albastru”. Cartea are ca subtitlu un cuvânt adeseori repetat de părinte: „A sluji lui Hristos înseamnă suferință”. Suferință purificatoare și mărturisitoare. Suferința pe care Hristos Însuși Și-a asumat-o kenotic în slujba și de dragul zidirii Sale. O suferință care lămurește, întemeiază și deschide spre eshaton.

„A suferi trece”, spunea Léon Bloy, „dar a fi suferit nu trece niciodată”. De aceea cuvintele suferinței, cuvintele răstignirii pe urmele lui Hristos, nu pot fi decât *vi* și *dăătoare de viață*. Forța lor netrecătoare ține de taina ultimă pe care stă lumea și care este taina mîntuitoare a **Crucii**. *Cuvinte vii* este cartea unui **cruciat** al secolului XX, de la care avem și vom avea enorm de învățat, pînă la plinirea vremilor, ca înși și ca neam. Nu învățătură cărturărească (deși nici aceea nu-i de lepădat), ci învățătură mucenicească (din cea care rămîne scrisă în Cartea Vieții, cea de dincolo de veac). Urechi deschise să fie, căci Dumnezeu nu ne-a lipsit de mărturisitori!

Cuvinte vii întru Cuvîntul cel fără de moarte – iată suprema zestre pe care o poate lăsa urmașilor un om al lui Dumnezeu și a cărei chivernisire lucrătoare devine măsura vredniciei lor. Diaconestiul și-a făcut încă o dată datoria și și-a probat încă o dată vrednicia, într-un duh cu Părintele Gheorghe. Noul Mucenic. Dar rodul cel mare îl vrea Dumnezeu în noi toți, ca să nu rămînem datori și nevrednici în tîrziu acestei lumi, avînd ochi și nevăzînd, avînd urechi și neauzînd. Noua carte a părintelui Calciu este, înainte de toate, o provocare la în-vrednicire: „Eu nu zic să fim ca El, căci cine poate fi ca El, ca Mîntuitorul? Dar măcar, cît de cît, să mergem pe urma pașilor Lui”.

Amin, părinte! Așa să ne ajute Dumnezeu. (R. C.)

Difuzare: Editura Bonifaciu, tel. 0755/276934 și 0747/110212.

VLĂDENI – BRAȘOV

Atotputernicia Sa. Acasă, coordonată a unicității mai mult decât o localizare în spațiu și timp, legată de geografie spirituală, care, fără doar și poate, își pune amprenta pe ceea ce suntem, pe ceea ce aspirăm a fi.

Locul unde ne-am născut, locul unde trăim, unde suntem legați de prezența fizică sau în duh a celor pe care îi iubim, de amintiri. [...]

Vlădeni, acel acasă al meu, mai mult decât oricare altul, dăruit mie de copilărie, de vremea când știam că viața nu poate fi decât frumoasă, pentru că eram apărută, ocrotită, ca într-o poveste care se termină totdeauna fericit, în care binele învingea totdeauna. În care irealul se amesteca cu realitatea, cu prezența părinților mei, cu universul meu, cu tot ceea ce se întâmpla pe lume. Când întâmplările zilnice erau evenimente ce alcătuiau micul senzațional cotidian, netulburat de nici un nor, de nici un întuneric [...]

Acesta era *acasă* al nostru: o realitate dincolo de realitate. Așa rămas, cu amintirile și chipurile celor dragi, pe care îi iubim și ne iubesc și de dincolo, ne privesc de acolo cu dragoste, se bucură de bucuriile noastre, se întristează de tristețile noastre. Un *acasă* care ne însoțește toată viața, colorând-o, și ajutându-ne să înțelegem mai bine unicitatea fiecărui suflet nemuritor” (LIDIA STĂNILOAE).

CASA MEMORIALĂ “DUMITRU STĂNILOAE”

După mai mulți ani de tatonări și stagnări, lucrările de renovare și reamenajare ale casei în care a văzut lumina zilei cel mai mare teolog român s-au încheiat în vara acestui an.

Vineri 21 august 2009, în Vlădenii Brașovului, s-a inaugurat, cu sfeștanie și pomenire, în prezența P. F. Părinte Patriarh Daniel Ciobotea și a Î. P. S. Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, Casa Memorială “Dumitru Stăniloae”, reper major al Ortodoxiei transilvane și românești.

Cei care trec de acum prin Vlădeni, pe șoseaua ce leagă Brașovul de Făgăraș, pot vizita Casa Memorială „Dumitru Stăniloae”, aflată la doar câteva zeci de metri de șoseaua națională, unde-l vor avea ca ghid avizat pe Părintele Paroh Ionuț Ilea (tel. 0741/031534, 0723/838933).

„Acasă, cuvânt care ne aduce uneori lacrimi în ochi. Care dă fiecăruia sentimentul unicității. Fiecare om este unic, viața ne arată că acesta este marele adevăr al ființei umane pe care ni l-a rânduit Dumnezeu în

S-A STINS PRINȚUL ILIE-VLAD STURDZA

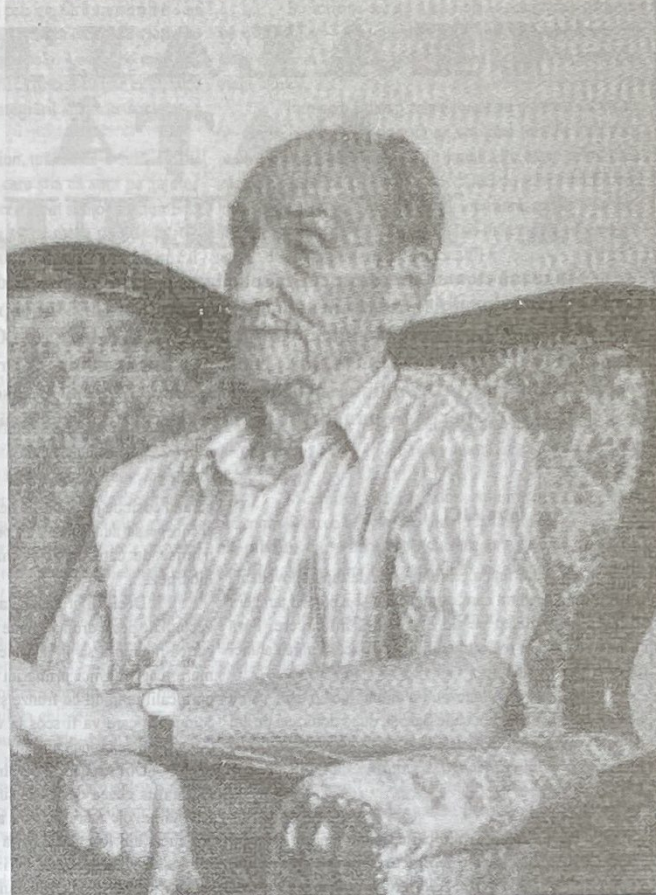
În dimineața aceasta (duminică 20 septembrie) am primit trista veste că s-a stins la Madrid, în vîrstă de 93 de ani, Prințul Ilie-Vlad Sturdza (fiul marelui diplomat Mihail Sturdza, autorul celebrei cărți *România și sfîrșitul Europei. Amintiri din țara pierdută*).

Îl cunoscusem la Madrid, prin 1996, dar n-am mai avut prilejul să-l revăd față către față. Mi-l amintesc însă, mereu cu emoție, ca pe un Don Quijote cu sînge mai albastru, înalt, slab, drept (mai ales drept), de o gravitate neposomorită, purtînd cu distincție și eleganță straiele secolului XX – "secolul nebun" prin care i-a fost dat să pribegască pe trei continente (Europa, Africa, Asia), luptînd pretutindeni cu "morile de vînt" ale unei istorii "ieșite din șifini".

Am avut, ceva mai tîrziu, bucuria să pot contribui la editarea în România a zgîrcitului, dar fascinantului său volum de însemnări memorialistice: *Pribeg printr-un secol nebun. De la Legiunea Arhanghelul Mihail la Legiunea Străină*, ediție îngrijită de Răzvan Codrescu și Mihai Ghyka, cu un cuvînt înainte de Mihai Ghyka, Editura Vremea (Col. "Fapte. Idei. Documente"), București, 2002. Îmi amintesc că la lansarea care a avut loc în cadrul Tîrgului de Carte "Gaudeamus", chiar de praznicul Sfîntului Andrei, cartea – care s-ar cuveni acum reeditată, ca modest omagiu postum – a fost elogiată călduros, dar și academic de istoricul Florin Constantiniu, ce a avut și deosebite aprecieri față de buna cumpănire, pertinența și eleganța literară a antologicului cuvînt înainte – cel mai frumos portret făcut pînă astăzi autorului, cu aceeași măsură princiară, și din care îmi îngădui să reproduc aici cîteva fragmente, ca pe niște "capete" de dreaptă pomenire.

"Născut la 8 iunie 1916, la Berna, în Elveția, unde părinții săi se aflau în misiune diplomatică, Prințul Ilie-Vlad Sturdza, pe linie paternă, face parte din marea familie a Sturdzeștilor, despre care Joseph de Maistre spunea: *«La famille Sturdza est à elle seu-le toute une Academie»*. Străbunicul autorului, Caimacumul Moldovei, Vasile Sturdza, a fost unul dintre principalii fauritori ai Unirii Principatelor. Bunicul autorului, diplomatul Radu Sturdza, s-a căsătorit cu Maria Jora, cu care a avut șase copii, Mihail Sturdza (tatăl autorului) fiind cel de-al patrulea. [...]

Pe linie maternă, Ilie-Vlad Sturdza este descendent din Dumitru Ghika Comănești (1838-1923), care, căsătorit cu Zoe Lahovary (1851-1902), a avut doi copii: Nicolae și Maria. [...] Nicolae, căsătorit cu Ioana Băleanu, a făcut studii de Drept la Geneva, devenind apoi

deputat și Guvernator al Băncii Naționale. Avea să-și găsească sfîrșitul într-un tragic accident de vîntoare, în 1921. A lăsat în urmă trei copii: Nicolae, Eugen și Yvonne. Sora lui, Maria, este buni-ca autorului, căsătorită cu Generalul Leon Mavrocordat și avînd, la rîndul ei, doi copii: Alexis, căzut pe front (1918) în lupta împotriva bolșevicilor, fără urmași, și Zoe, mama autorului, căsătorită cu Mihail Sturdza, diplomat de carieră, Ministru de Externe al României în toamna lui 1940. [...]

Cartea sa de memorii are farmecul deopotrivă liric și epic al amintirii subiective și este scrisă direct, fără ambiții sau prețiozități stilistice. Evenimentele sînt redată brut, succint și alert, în ritmul zbu-ciumat al unei perioade metaforic prezentate de autor ca *«un secol nebun»*. Atît de sugestiv prin el însuși, titlul *Pribeg printr-un secol nebun* face referire mai cu seamă la miezul însingurat al secolului XX, marcat de al doilea război mondial, cu preliminariile și consecințele lui imediate.

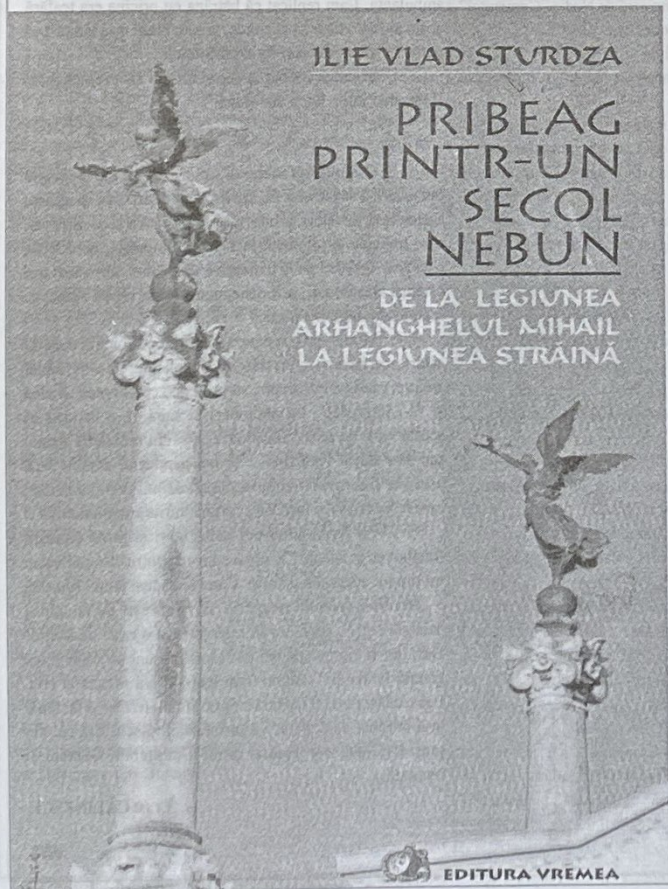
Acoperind o perioadă de 12 ani (1937-1949), memoriile Prințului Sturdza sînt de fapt cronică înfi-orată a unor lungi ani de conflicte, măceluri și prigoniri. Subtitlul volumului redă în bună parte ineditul unei vieți în care un tînar aristocrat român, crescut în înaltul mediu al diplomației, se regăsește, succesiv, ca participant la anii de măreție, dar și de decădere ai Mișcării Legionare, la «cruciada anticomunistă» de pe frontul de răsărit (în mijlocul unui război pe care România a ajuns să-l poarte de ambele părți), iar în cele din urmă ca fugar din calea comunismului «biruitor», cutreierînd Europa pe jos, pînă ce soarta l-a dus să bată la porțile Legiunii Străine franceze.

Ajuns în Elveția (unde se născuse în urmă cu trei decenii, în toilul unui alt război), Prințul Sturdza avea «să se nască pentru a doua oară», după cum singur descrie înrolarea sa în Legiunea Străină. Misiunile îndeplinite în cadrul ei l-au purtat pe Ilie-Vlad Sturdza în Africa și în Asia, paginile finale ale cărții fiind scri-se cu atîtă împăcată serenitate și înțeleaptă modestie încît cititorul poate rămîne cu impresia explorării liniștite a unei lumi exotice. Farmecul și umorul evocărilor din Legiunea Străină contrastează în mare măsură cu dramatismul și cu stilul direct al întîmplărilor trăite în România (ceea ce trădează implicarea emoțională aparte a autorului în viața și destinul istoric al «țării pierdute»). [...]

În 1951, revenit la Paris, Prințul Sturdza iese din Legiunea Străină. La 21 februarie 1952, se căsătorește la Paris cu Lucia Yvonne Băleanu, fiica lui Gheorghe Băleanu și a Mariei-Lucia Cantacuzino-Pășcanu. Imediat după căsătorie, se vor stabili în Spania, la Madrid, alături de părinții autorului. Ilie-Vlad Sturdza a lucrat după aceea în domeniul contabil, în mai multe societăți spaniole, pensionîndu-se în 1975. În același timp, a fost în centrul activităților și întîlnirilor comunității românești din Spania, în mare parte regrupată la Madrid. [...]

De cîte ori l-am întîlnit pe Prințul Sturdza, am avut sentimentul reconfortant al contemporaneității cu ultimii boieri români de altădată, capabili să reziste și să se impună, respectînd un anumit cod de onoare, în orice circumstanțe istorice. Sînt convins că Prințul Sturdza ar fi fost același fermecător aristocrat și în pușcăriile comuniste ale anilor '50, dacă Dumnezeu ar fi voit să-i dea o altă cruce". (Mihai Ghyka)

Cu măsura crucii pe care i-a dat-o, și cu mila Sa nemărginită, Dumnezeu să-l odihnească în ceata dreptilor, iar pe noi să ne facă vrednici de via lui amintire. (R. C.)

CEALALTĂ FAȚĂ A EXILULUI

În urmă cu mai bine de un an, la solicitarea Editurii Vremea, dar și din simpatia pe care i-o port autorului (pe care am avut ocazia să-l cunosc mai îndeaproape în ultimii ani), scriam „Cuvîntul înainte” la micul volum de debut al d-lui Erast Călinescu, *Viața ca o vizită. Instantanee*, Ed. Vremea, Buc., 2008. Mă bucur acum să-l regăsesc proaspăt în paginile de mai jos, care continuă savuroasele însemnări din exil incluse în finalul volumului de debut, și care sper să fie punctul de pornire al următoarei sale cărți. (R. C.)

Între AICI și ACASĂ

Cealaltă față a exilului este, de fapt, spovedania trăirilor unui desțărât care, atunci când și-a părăsit țara, era convins că a plecat pe un drum fără întoarcere. Fără întoarcere, căci și regimul comunist de-acasă părea atunci că va fi fără de sfârșit...

Dar iată că Dumnezeu i-a arătat, încă o dată, că nu ne este dat să înțelegem căile Sale și, după douăzeci de ani de exil voit, s-a întors Acasă, la ai săi, cu sentimentul celei mai mari împliniri din lunga sa viață!

X

Pe mașina mea din curte, luată la a nu știu câta mână, când am început s-o „cosmetizez”, mi-a atras atenția o minuscule etichetă în trei culori: roșu, galben și albastru! Apoi... DORDETARA, autoservice, 3145 Wellington, Toronto, ON...

Am simțit o amețelă, o strângere de inimă, poate aceeași cu a anonimului care își înscrisese dorul până și pe firma sa...

X

Noi n-am fost cu voi în celule, cu voi cei chinuți în închisori. Dar am fost în închisoarea cea mare care ajunsese țara. Și am evadat când nu am mai putut răbda reeducarea... Eu însumi – după opt ani de încercări și de umiliri...

Cealaltă față a exilului este exilul din sufletul desțărâtului, simțământul față de ce-a lăsat acasă, de ce se petrece acolo de unde a plecat, după plecarea sa. De ceea ce ar fi vrut să le spună a-lor săi și n-a putut, nu-i era permis... Și de aici începea compromisul, falsul oportunism. Să nu-și nenorocască copiii, să nu-și strice o situație, cucerită în cel mai bun caz prin tăceri, dacă nu chiar prin silite aplauze. În orice caz, prin umilințe care au umplut, la un moment dat, paharul...

Și a plecat, cică tot pentru viitorul copiilor, care poate, dacă ar fi fost mai mici, ar fi venit pentru reîntregirea familiei. A familiei părăsite acolo, în închisoarea cea mare. Dar, dacă au crescut, poate că și-au întemeiat o familie acolo de unde a plecat desțărâtul. O familie și o situație, desigur mai modestă decât a celor de dincolo, dar acasă...

Aici încep întrebările, rupturile de suflet. Oare n-a plecat degeaba? Sau poate că mai mult pentru el însuși, din egoism, și nu pentru ai săi? Apoi alta: a divorțat. A fost nevoită să divorțeze. Soția a fost nevoită să invoce părăsirea de domiciliu. Ca să nu fie dată, cică, la munca de jos, iar copilul să-și poată continua studiile. Din cauza unui tată care „a fugit în jungla capitalistă”!

O minunăție după-amiază de toamnă canadiană. Păduricea de arțari s-a îmbrăcat în fel de fel de culori, iar pe albastrul cerului plutesc, înspre sud, cârduri de găște albe și gălăgioase.

Gazonul proaspăt tuns, cu mirosul său reavăn, parcă îmi aduce în nări și în suflet parfumul fânului de

curând cosit de pe plaiurile de acasă. Însă vântul se pornește și începe să aducă, așa, ca pe niște fluturi leneși, frunzele trimise de câte un arțar mai somnoroș, mai grăbit să hiberneze...

Deci, cu grebla, gata la datorie! Mai ales pentru că vecinul de peste drum se teme că vântul va sufla frunzele din curtea mea în a sa și va fi nevoit să le strângă el. Graba e mare, căci mașina primăriei abia așteaptă să adune sacii portocalii umpluți cu frunze și să-i ducă acolo unde se face compostul, care va fi scos la vânzare la primăvară. Căci în Canada nu se aruncă nimic!

Din stradă îmi dă binețe un vecin și-mi povestește că familia aceea de tineri simpatici, de la a treia casă, e fericită nevoie mare, că și-a adus un drăguț de copilăș din țara mea, din România! Și să fiu atent: pe o vreme atât de frumoasă, nu se poate să nu iasă și ei la plimbare... Căci în orașelul de pe malul fluviului Saint-Laurent noutățile erau rare: doar câte un vapor mare, un transatlantic, care trecea la ora programată și semnalată, din timp, în ziarul local!

Dar iată-i și pe vecinii mei cei fericiti, cu un pui oacheș de vreo 4-5 anișori în brațe! Ne salutăm și îmi spun că știu că sunt din România, că auzieră de Nadia „Comanici” și de „Șașescu”, dar n-au îndrăznit, până acum, să mă deranjeze etc., etc. Lume amabilă și cu bun simț – însușiri caracteristice provincialului canadian, neotrăvit de ispitele metropolelor...

Copilul mă privea cu niște ochi mari și curioși. Nu-și mai lua privirea de pe mine. Îi întreb pe vecini cum îl cheamă. „În România îl cheama Elvis, dar noi l-am botezat Alex”, îmi răspund ei. „Tu știi românește?”, îl întreb eu. Pe fața lui oacheșă se prelinge o lacrimă, cu care parcă se agăța de mine ca de o speranță, ca de un pai... „Eu... nene... ei îmi dau tot, de toate, dar eu vreau acasă!”

L-am luat în brațe și i-am spus să fie cuminte și ascultător, căci îi va fi bine... Și am plecat apăsător de sentimentul neputinței mele și de propriul meu dor de-Acasă...

AICI este altfel decât ACASĂ

Pleacă de sub un regim comunist, noul venit se trezește în altă lume, cu altă mentalitate, cu alte moravuri/nărvuri, cu altfel de înțelegere a „binelui și răului”. Ca și orice vîetate care, dacă nu se adaptează la noul mediu, piere, omul n-are încotro și, până la urmă, le adoptă, chiar dacă nu le asimilează. Nu de alta, dar ca să trăiască și el ca oamenii de-acolo. Să se „integreze”, cum sună termenul oficial, societății pentru care a optat și în care trăiește. Și nu e ușor...

Dar, întâi și-ntâi, trebuie să înțeleagă noua mentalitate, alta decât în „orânduirea” din care vine și în care predomină o permanentă prudență, vecină cu frica de autoritate.

Sublinierea aceasta este necesară, căci celor care pleacă astăzi, dintr-o Românie capitalistă, adaptarea li se pare mai facilă, întrucât și „Acasă” ca și „Aici”, pentru a trăi, tu și familia ta, confortabil, trebuie să te îndatorezi la banca și

să plătești ratele timp de mulți ani, dar, pentru a o putea face, musai să ai un „job” stabil și bănos. Dacă l-ai pierdut și nu-ți mai plătești ratele, toate bunurile îți sunt luate și abia atunci realizezi că, de fapt, nu erau ale tale, ci le aveai doar „date în folosință”. Sub regimul comunist, e drept că nimeni nu era nevoit să cerșească la colțul străzii, căci cine nu muncea risca să fie condamnat pentru vagabondaj, dar la un moment dat ți se acrea să mai „stai pe banca ta”, paharul se umplea, nimic nu mai era ușor și începeai să adulmec după o posibilitate de a-ți lua lumea-n cap...

X

Noua mentalitate... Abia ajuns, într-un sfârșit de octombrie, în „Lumea Nouă”, tare nouă și pentru mine, că mi-a și fost dat să cunosc o fărâmiță din mentalitatea de pe aici, atunci când am ajutat o bătrânică să se ridice de pe ghețușul pe care căzuse și am condus-o până la ușa ei.

Întors pe stradă, un domn s-a apropiat de mine și mi-a spus cu blândețe că se cunoaște că sunt nou venit. Iar la nedumerirea mea, m-a sfătuit ca altădată, când vreau să ajut pe cineva care a căzut, să-l las acolo și să chem ambulanța. I-am replicat că bătrâna cu pricina era teafără și am ajutat-o doar să se ridice, la care omul m-a lămurit că putea să spună că i-am furat portofelul...

M-am scărpinat în cap și mi-am zis în sine mea: „Doamne, în ce lume am ajuns!”

X

Ordinul Agronomilor îmi ceruse să fac un stagiu într-o fermă canadiană, pentru a mă familiariza cu specificul agriculturii lor. Deci, printre altele, îngrijeam și de niște cai, care trebuiau și plimbați, în fiecare dimineață, pe diferite coclauri. Trecând pe la o margine de pădure, am văzut trei cățeluși abandonati, care secheunau de ți se rupea inima, de foame sau după mama lor.

M-am oprit și, până să-l întreb pe colegul meu de călărie ce facem cu ei, dânsul a exclamat: „Să-mi aduci aminte, când ne întorcem, să-l rog pe vecinul meu să vină și să-i împuște!”. La nedumerirea mea, m-a lămurit că acesta va fi un gest „umanitar”, ca să nu moară de foame sau să-i sfâșie vreo fiară... Și mă gândeam, atunci, dacă asta n-ar fi cumva o reminiscență a cruzimii vechilor coloni, care se luptau să-și facă loc pe pământurile amerindienilor...

La fermă erau doi câini mari și prost educați: Beethoven și Diana. Zic prost educați pentru că manifestau tot timpul o stupidă gelozie. Când le dădea tainul sau câte o „atenție”, trebuia neapărat să-i servești pe amândoi deodată: altfel, cel neservit întâluia făcea o criză de isterie! Dar, într-o dimineață, am găsit într-un șanț un cățel și, cu gândul la cei din pădure, l-am luat și l-am ascuns în pod. Peste câteva ore, o mașină a oprit în fața fermei și un tânăr m-a întrebat dacă n-am văzut un cățel răătăcit. Era cel din șanț. L-a luat, s-a bucurat și mi-a mulțumit. Oameni și oameni!...

Erast CĂLINESCU

X

8 Martie. Pe culoarul școlii de franceză, un afiș: o femeie cu părul blond, în vânt, și în mâini cu un mare drapel roșu fălăind! Primul impuls mi-a fost să-l rup, dar m-am gândit că gestul meu ar putea fi interpretat ca un act de huliganism. Deci, am mers la directoare și am întrebat-o dacă în școală se face propagandă comunistă. A zâmbit nedumerită și m-a întrebat de ce. I-am răspuns că eu de acolo vin, de unde drapelele sunt roșii. A râs și mi-a pus mâna pe umăr: „E doar un afiș!”...

Și tot „doar niște afișe” am văzut mai târziu prin oraș, cu poza lui Stalin, de ziua nașterii lui; sau chemări la cluburi sataniste... sau, sau, sau... – toate acestea nu-mi dădeau pace la început... Până ce am priceput că și acestea făcea, de fapt, parte din „integrare”.

X

Mi se rupsesse rama ochelarilor și n-aveam bani pentru una nouă. Un cunoscut m-a dus la un evreu, originar de pe la noi și care lucra la o firmă de ochelari. Un fel de „Optică medicală”, cum îi spunea el.

Omul m-a făcut să probez diferite rame și mi-a vândut una cu 12 \$, în loc de 150 cât costau în oraș. Și, la o linguriță de dulceață, s-a simțit dator să-mi dea sfaturi folositoare în „procesul de integrare”:

- Aici, fii atent cu cine bei, că nu e ca la noi! Acolo, doi beau, se îmbată, se ceartă, iarăși beau, apoi se pupă. Aici e altfel: beau, se îmbată, se insultă, se bat, iar unul scoate scula și te găurește!

Nu l-am crezut până într-o zi când am întâlnit-o pe vecina mea plângând: își amintise de fiul ei care, venind într-o noapte spre casă, s-a întâlnit pe trotuar cu unul beat, care ținea o sticlă în mână. La insistențele omului să bea și el, tânărul l-a refuzat, ceea ce l-a infuriat pe bețiv, care a spart sticla și i-a tăiat gâtul bietului băiat! O cruzime ancestrală, demnă de un *western*...

Și încă un sfat prețios, care m-a făcut să mă umfle râsul: cică să am grijă să nu aduc o femeie în apartament, că poate să deschidă fereastra și să strige că vreau s-o violez. Ca să mă stoarcă de bani. La care întrebarea mea fu scurtă: „Care bani?”...

X

Invitat pe la niște români, urmăream la televizor, cu câte o sticlă de bere la îndemână, filmul „Ana Karenina”. Tensiunea dramatică era în creștere și iată că sosi momentul fatal: trenul venea zgomotos, iar eroina era gata să se arunce în calea lui! Dar, pa! – „Coca Cola – elixirul vieții!”

Șoc pentru mine, care eram obișnuit cu emisiuni fără anunțuri, cum erau la vremea când am plecat de-acasă! Gazda, mai „integrată”, zice:

- Lasă, mă, că ăștia au grijă de noi, să ne dea timp să ne facem nevoia mică!...

Românul, cu spiritul său practic și pozitiv, vede mereu partea plină a sticlei... (Astăzi, în România, televiziunile îți lasă rtimp și pentru... nevoia mare...)

X

La școala de engleză, aveam două profesoare: una ne predă „British”, alta americană. Prima era cam hippy. Venea și se așeza pe jos, cei doi ciorapi trei sferturi îi erau de culori și cu desene diferite etc. Altminteri era foarte curată și politicoasă cu noi, adulții de la nivelul șase.

X

Americanca era mai rece, mai nervoasă, discuta mai puțin cu noi și „feminismul” parcă țășnea din toți porii ființei sale. Odată, când ne luam paltoanele de pe cuier, ca să plecăm, n-am avut ce face și am vrut să-i țin paltonul, gest la care a explodat, ca insultată, că adică „ea nu e în stare să se servească singură, fiind femeie?”... Mi-am cerut scuze și m-am gândit că „și asta e altfel decât la noi”, dar face parte din „integrare”...

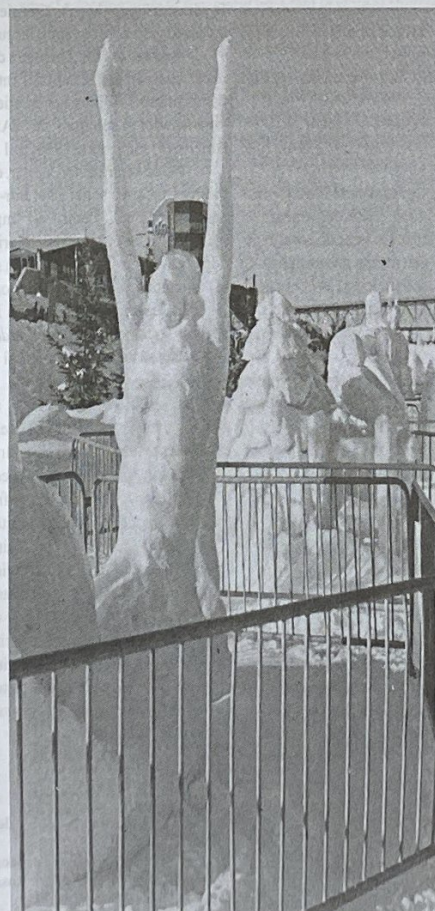
X

„Mustrea tacită”, din privire, fără apostrofări sau affronturi, a fost pentru mine o adevărată lecție de viață, pe care mi-a fost dat să o învăț pe-acolo. Lecție pe care am asimilat-o fără efort, de la început, ca pe o atitudine civilizată, ca pe un factor important al integrării mele în societatea canadiană.

Primisem, de un Crăciun, un cec de-o sută, cadou de la un bun prieten din SUA, care știa că sunt pe „ajutor social” și în căutare de lucru. Aterizasem acolo în octombrie și, la „sfatul” securistului care se ocupase de pașaportul meu, nu-mi luasem paltonul, „din prudență”. În Montréal era o drăguță de iarnă, cu ger și zăpadă ca pe la noi, în Bucovina. Și încă nu apucasem să mă echipiez de pe la unul dintre bazarurile de Crăciun, organizate de diferite biserici catolice, pentru săraci.

Un cunoscut se informase telefonic, la rugămintea mea, care bancă schimbă mai avantajos dolarii americani în dolari canadieni. Era pentru prima oară că puneam piciorul într-o bancă adevărată. Atmosferă calmă, liniștită, câteva ghișee ocupate, dar și destule libere. Lume mai degrabă puțină. Am pornit spre unul liber. Atunci, cineva din dreapta mea, a tușit. Am întors capul și am văzut un rând de 5-6 persoane care mă fixau cu o privire muștrătoare... Și atât. „Am înțeles aluzia”, cum zice românul la înghesuială, am scos din mine un *I am sorry!* stânjenit și m-am așezat, cuminte, la vârful cozii. Acum, rușinea mă făcea să mă uit doar la bombeurile mele, dar când am prins curajul să ridic capul, am remarcat că fostele priviri muștrătoare se schimbaseră în zâmbete binevoitoare, primitoare în micul grup care aștepta cuminte rândul, la ghișee...

Alta, mai boacănă, nu mai știu dacă am trăit-o înainte sau după cea cu banca. Nu găsisem de lucru, peste tot din același motiv invocat: supra-calificat pentru postul disponibil! Iar ajutorul social era foarte bine calculat: chiria, telefonul, abonamentul la autobuz și strictul necesar pentru hrană. Nici vorbă de o bere, de țigări sau de vreun film ori alt spectacol plătit. De altfel, erau destule manifestări culturale cu intrare gratuită.

Suficiența acestor materială o resimțeam însă ca pe o îngrădire – sentiment pe care nu-l trăisem acasă, cu toate cozile la brânză și la carne, care făceau deja parte din viața zilnică.

Intrasem într-un mare magazin și eram cu ochii pe mașinile de scris, doar-doar voi găsi una în ieftinire, pentru demersurile mele profesionale. Pe aleea principală zăcea, singuratică, o hârtie de doi dolari. În starea de zbatere în care mă aflam, între orgoliu și neputință, m-am trezit că învinge tentația animalică: doi dolari însemnau, pe vremea aceea, doi hamburgeri la McDonald!

Totuși ezitam. Lumea trecea pe alee, dus-întors, dar nimeni nu lua bancnota de jos, ca și cum n-ar fi văzut-o, deși era chiar în calea tuturor.

Logica mea de român îmi spunea că cei care trec și văd hârtia înseamnă că n-au nevoie de ea, cum aveam eu. Dacă aș lua-o, în văzul tuturor, deci nu pe furiș, înseamnă că n-am furat-o. Ba mai mult, dacă mai și întreb primppejur cine a pierdut-o... Și apoi... anonimul: cine mă cunoaște acolo?!

M-am mai plimbat puțin, m-am aplecat, am luat bancnota și, cu ea în mână, m-am uitat întrebător în jur. Toți mă priveau fix și cam lung și treceau pe lângă mine, în calea lor. M-am simțit groaznic, dar am băgat bancnota în buzunar...

Întâmplarea, culpabilitatea, rușinea de mine însumi m-au obsedat ani de zile. Mai ales după ce am înțeles logica lor: 1. Nu pui mâna pe ce nu e al tău. 2. Dacă găsești bani, îi duci la poliție, iar în cazul unei sume derizorii, îi predai la casa magazinului, poate îi va reclama cineva. Și imi imaginam cum m-ar fi privit lumea dacă procedam așa. Probabil, unii laudativ: „Uite și un imigrant cinstit!”. Alții: „Uite, fraierul!”... Altă lecție învățată... Și, oare, Aici e altfel decât Acasă? Sau, numai pentru mine, în situația mea, aici și acum? În orice caz, acasă, chiar dacă fondul moral ar fi fost asemănător, „mustrea tăcută” jur că n-ar fi funcționat! Așa că, totuși, aici e altfel.

X

Zâmbetul!... N-a fost ușor, dar haide s-o începem cu începutul!

Cu vreo trei generații în urmă, Pascal a plecat din România și și-a deschis în Canada o dugheană cu ciocane, cuie, clești, șuruburi și șurubelnițe. A muncit cu tenacitatea caracteristică evreilor, dânsul și urmașii săi, așa că firma Pascal a ajuns să aibă, în zilele noastre, peste 150 de filiale.

Dar, din generație în generație, Pascal a transmis neuitarea pământului de unde a venit și unde și-a lăsat mormintele părinților. (Fenomen care, în paranteză fiind spus, nu se observă la unii români canadieni, care afirmă public că a învățat românește, aici, ar fi pentru copiii lor un handicap... Și tot în paranteză, îmi vine în minte cazul unui tânăr evreu, născut și crescut în Canada, dar care vorbea românește pentru că „tata și mama au venit din România”.)

Într-o zi, o doamnă, care știa că sunt în căutare de lucru, mi-a spus: „Vezi că la Pascal se angajează români!”

M-am prezentat la gestionarul unuia dintre magazine, un italian gras și jovial, dar autoritar, care m-a primit imediat și m-a repartizat la un raion. Nu însă înainte de a mă instrui și de a-mi sublinia că din comportamentul meu cu clienții nu trebuie să lipsească niciodată zâmbetul, chiar dacă mă frământă ceva, de exemplu gândul la acei de-acasă. Adică, mă gândeam eu în capul meu de român: să rânjesc așa, ca americanii la fotograf, la comandă...

Un coleg și bun, bun prieten, negru nigerian și cu un doctorat în Drept în Franța, care lucra în raionul de cuie și șuruburi, mă vedea uneori trist, pierdut în gândurile mele, și mă întreba:

- E ceva care nu merge, Erast? Mi-a spus nevastă-mea, când i-am vorbit de tine: „Vezi că tu nu ești singurul doctor, acolo?”. Zâmbeste! Zâmbeste!...

Da, n-a fost deloc ușor cu zâmbetul...

X

Deci, Aici e altfel, nu e ca Acasă... Și bine prevăzuse vecinul meu, care vroia să vadă și el, cu ochii lui, cum e în Lumea Nouă, „unde timpul este bani, unde oamenii se tutuiesc, poartă șapca invers, poartă blugi

În ultimii ani, misterioasa *Boala a Colapsului Coloniei* (B.C.C.) a pustiit milioane de stupi, afectând grav acele culturi care depind de albina meliferă pentru polenizare. Specialiștii nu au putut stabili cu certitudine cauza fenomenului. Cercetări recente par a explica apariția bolii printr-o mutație în ARN-ul albinelor, ceea ce împiedică producția normală de proteine. Aceste concluzii primesc o confirmare indirectă prin faptul că stupii afectați de BCC pot fi repopulați doar după ce sunt expuși unor radiații capabile să distrugă material genetic.

Straniul fenomen și-a făcut simțită prezența nu doar în Statele Unite, dar și în țări ca Belgia, Franța, Olanda, Italia, Portugalia, Spania. Într-o mai mică măsură, a fost semnalat în Elveția și Germania, iar pierderile pricinuite de BCC apicultorilor nord-irlandezi în 2007 s-au ridicat la peste 50%. Surse autorizate ne-au asigurat că în România nu s-au înregistrat cazuri de BCC.

Să analizăm mai atent acest flagel într-un totu comparabil prin implicațiile sale cu mult dezbătută încălzire globală.

Simptome precursore colapsului

- Forța de muncă din colonie este insuficientă pentru îngrijirea larvelor existente.
- Forța de muncă din colonie este compusă din albine adulte tinere.
- Regina este prezentă (absența Reginei duce imediat la dispariția stupului – caz în care nu am avea de-a face cu BCC).
- Membrii coloniei refuză siropul de zahăr și suplimentele de proteine cu care sunt hrăniți.

Simptome ale colapsului

- Albinele adulte sunt absente din colonie, fără ca în interiorul sau în imediata apropiere a acesteia să fie semnalat un număr semnificativ de albine moarte.
- În colonie există larve care nu au ieșit din ou. De regulă, albinele nu-și părăsesc niciodată ouăle înainte de eclozare.
- În colonie există provizii de hrană (miere și polen), pe care, în mod straniu, albinele din celelalte colonii întârzie să și le însușească.
- Dăunătorii care atacă de regulă coloniile părăsite întârzie să-și facă apariția într-un stup atins de BCC.

POSSIBILE CAUZE

Potrivit revistei *Science*, cercetătorii americani au stabilit o legătură certă între *Virusul Israelian al Paraliziei Acute*[1] și BCC. Transmis de căpușele *Varroa*, VIPA deformează la început aripile albinelor, pentru a provoca ulterior paralizia și moartea. Cu toate acestea, el nu este întotdeauna prezent în coloniile afectate de BCC, ceea ce i-a determinat pe specialiști să ia în calcul și alte posibile cauze: malnutriția, agenții patogeni, imunodeficiența (un echivalent al SIDA în lumea albinelor), căpușele, ciupercile parazite, radiațiile electromagnetice sau practicile neadecvate ale apicultorilor (precum uzul de antibiotice pentru a trata albinele sau transportul acestora pe distanțe lungi).

Un loc de frunte pe lista principalilor suspecți au ocupat pesticidele. Deși nimeni nu le pune la îndoială nocivitatea, s-a observat că nivelul pesticidelor e mai ridicat la albinele „sănătoase” decât la cele atinse de BCC.

Plantele modificate genetic au figurat și ele printre potențialii declanșatori, dar ipoteza a trebuit să fie abandonată: cazuri de BCC s-au înregistrat în zone unde nu se cultivă plante modificate genetic.

Este posibil ca boala să fie o rezultată a mai multor factori preexistenți, însă până în prezent, Grupul de Lucru pentru Studiul BCC de la Penn University nu a putut oferi o explicație satisfăcătoare misteriosului fenomen.

PREVIZIUNI ECONOMICE

Potrivit estimărilor, numai în Statele Unite valoarea comercială a culturilor agricole care depind în totalitate de albinele melifere pentru polenizare e de peste 15 miliarde dolari (circa 70% dintre culturi). Există riscul real ca piersicile, cireșele, căpșunile, castraveții, merele, perele, pepenii galbeni și verzi – lista e, desigur, incompletă – să se transforme în rarități exotice cu preț prohibitiv, fiind imposibilă polenizarea lor la scara actuală fără ajutorul albinelor melifere.

POLENIZARE... MANUALĂ?

În sudul provinciei Sichuan (China), fermierii cultivă o varietate de meri auto-sterili pentru a cărei perpetuare e necesară așa-numita „polenizare încrucișată” cu o altă varietate,

mult mai puțin productivă. Așadar, pentru o polenizare cu ajutorul albinelor, localnicii ar trebui să „sacrifice” minimum 10% din fiecare livadă cultivând acest soi neprofitabil.

Lată însă că fermierii au găsit – au li s-a indicat – altă soluție: *polenizarea manuală*. Desigur, profitul obținut prin cultivarea intensivă a livezii cu soiul cel spornic e nesemnificativ în comparație cu dezavantajele acestei metode laborioase, costisitoare și cronofage.

Chiar dacă episodul chinezesc nu are legătură cu BCC, el poate să dea seama de omul modern care, în plină domnie a cantității, refuză calea firească și sfârșește prin a se „scumpi la tărășe”... Dar el poate, mai ales, să avertizeze, înfățișându-ne, de pe acum, trista perspectivă a unei lumi fără albine...

DE CE DISPAR ALBINELE ?

PLANUL SIMBOLIC

Dacă, în ochii omului modern și „civilizat” albina rămâne doar o simplă pildă de hâmcie și „*esprit de corps*”, e pentru că el, omul modern și „civilizat”, nu reușește să vadă mai mult. Desigur, cei vechi prețuiau după cuviință munca și buna rânduială, dar, fiind cu adevărat inteligenți[2], știau să treacă dincolo de aparențe.

Tradiția Egiptului antic spune că albinele s-au născut din lacrimile zeului Re. Vasile Lovinescu vede, la rândul-i, albina ca pe o „găză solară” aptă să „distileze” chintesența[3].

Pentru cei vechi, toate activitățile omenești se legitimau printr-un mit fondator: astfel, ființe divine sau semi-divine transmiteau muritorilor în *illo tempore* anumite gesturi exemplare pentru a asigura practica adecvată și a conferi eficacitate respectivei „meserii”. Tradiția greacă spune că primul apicultor a fost Aristeu, fiul zeului Apollo și al muretoarei Cyrene. Fermecat de Euridice, păstorul pornește în urmărirea nimfei, care, încercând să scape de insistențele sale, cade

într-o groapă unde un șarpe o va mușca de călcâi, ucigând-o.

Mitul grec este confirmat și continuat de Sf. Scriptură, prin cuvintele pe care Dumnezeu le adresează șarpelui: „Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei zdrobi călcâiul” (*Facerea* 3, 15).

Aristeu uită că „din punct de vedere ontologic, Omul nu poate cuceri lumea exterioară decât cucerindu-și cosmosul interior. El nu poate fi stăpânul pământului exterior decât cunându-se cu întreaga creație în adâncul tainei ei și nu violând-o, provocând zbârlirea «mărăcinilor și spinilor» săi” (Annick de Souzenelle, *Simbolismul corpului uman*, Editura Amarcord, Timișoara, 1996, p. 110).

Deloc surprinzător, așadar, dacă Orfeu se răzună distrugând stupii celui care a provocat, indirect, moartea soției sale. Într-un anumit sens, se poate spune că albinele lui Aristeu nu-i aparțineau încă... Pentru a-i împăca pe zei, el sacrifică patru tauri și patru juninci, din măruntăiele cărora vor ieși roiuri de albine. „Găza solară” poate fi dăruită muritorilor doar după ce Aristeu și-a asumat, prin sacrificiu, propriile energii telurice. Astfel se explică de ce, în Antichitate, albinele erau uneori zugrăvite având corp de taur.

Un episod similar, dar nu identic, căci se referă la un alt nivel al ființei, e amintit în Vechiul Testament, în *Cartea Judecătorilor*. După ce a răpus un leu cu mâinile goale, Samson „s-a abătut să vadă trupul leului și iată un roi de albine și miere în trupul leului” (*Judecători* 14, 8).

În cultul zeiței Demeter, albinele erau asimilate sufletelor care coboară în lumea subpământeană. De altfel, preteșele de la Eleusis și Efes erau numite „albine”, deoarece îl călăuzeau pe neofit în călătoria inițiată a misterilor.

Platon spune că sufletele celor neprihăniți se reîncarnază sub formă de albine.

În limbajul mistic al confrăției șite Bektashi, dervişul e comparat cu o albină, iar realitatea divină (*Hak*) e asemuită mierii.

Pentru Sf. Bernard de Clairvaux, albina e simbolul Sfântului Duh. Altă sursă creștină face din albina vestitoare ale Învierii și îndrăznește să compare lunile de iarnă când ele nu își părăsesc stupul cu cele 3 zile petrecute de Hristos în mormânt.

Substantivul ebraic *Dbure* (albină) provine din rădăcina *Dbr* (cuvânt). Îmbolnăvirea și dispariția albinelor nu sunt doar simptome ale degradării la nivel lingvistic – inflația de vorbe, limba de lemn (sau de plastic) impusă insidios de *mass media* etc. Ele prefigurează deja consecințe cât se poate de concrete. Refuzând Cuvântul ca hrană, vedem cum hrana trupeză începe să ne fie refuzată. „Scrie că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu orice cuvânt al lui Dumnezeu” [4].

Marian STAN

¹ Denumit astfel deoarece a fost descoperit de virusologul Ilan Sela de la Universitatea Ebraică din Ierusalim.

² Etimologic, inteligența este capacitatea de a „citi înăuntru” (*hite-legere*).

³ Al *patrulea hagialic*, Editura Rosmarin, București, 1996, p. 92.

⁴ Matei 4, 4; Luca 4, 4.

MORA CU NOROC

Începând din acest număr, vom publica în serial unul dintre capitolele interesantei lucrări de doctorat a doamnei Denis-Steliana Brădescu închinată operei lui Ioan Slavici lecturate din perspectivă creștină. Este una dintre puținele realizări notabile de critică literară creștină din peisajul culturii noastre actuale (istoria și critica literară rămânând, din păcate, una dintre ariile cele mai descreștinate ale culturii românești). Să sperăm că astfel de întreprinderi se vor înmulți și vor ajuta „litera” să se reînălțe spre „duh”. (R. C.)

SAU MINIROMANUL UNUI SIMULACRU DE IUBIRE (1)

Partea I

Cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată dragostea mamei

„Omul să fie mulțumit cu sărăcia sa, căci, dacă e vorba, nu bogăția, ci liniștea colibei tale te face fericit. Dar voi să faceți cum vă trage inima, și Dumnezeu să vă ajute și să vă acopere cu aripa bunătăților sale”.

Acestea sunt primele vorbe ale bătrânei adresate ginerelui său cu care se deschide nuvela *Moara cu noroc*. Căpitorul reține mai ales prima frază. Cea de-a doua e mai degrabă trecută sub tăcere sau lăsată în umbra celei dintâi, deși ea e mai amplă și mai importantă prin structura mesajului transmis. Bătrâna nu e refractară la nou. Intuind parcă decizia lui Ghiță, ea își dă consimțământul încă de la început în legătură cu hotărârile ulterioare ale ginerelui său, de orice natură ar fi fost acestea. Pentru a demonstra o dată în plus încrederea sa necondiționată în tânără familie, bătrâna binecuvântă din toată inima, de două ori alegerea care transformă radical viața celor dragi. Nu face aceasta pentru că ea crede în schimbarea în bine a situației lor, ci pentru că înțelege că rostul ei de acum e acela de a le fi alături cu sfaturi, cu gânduri bune, dar mai ales, cu conlucrarea sa: „Voi știți, voi faceți, de mine să nu ascultați”. Ea reprezintă însă cel puțin experiența anilor și pe aceasta o comunică celui care era „capul lui familiei”, căci astfel îl tratează și îl va trata pe Ghiță pe tot parcursul nuvelei: „Mi-e greu să-mi părăsesc coliba în care mi-am petrecut viața și mi-am crescut copiii...”.

Bărbatul se pronunță scurt, apăsător și ironic pentru renunțarea la această „liniște a colibei” pe care o vede sinonimă cu sărăcia: „Vorbă scurată... să rămânem aici, să cârmesc și mai departe cizmele oamenilor, care umblă toată ziua în opinci sau desculți...”.

Nu e nimic prefăcut în dialogul lor. Dovada e constituită de cea de-a doua replică a soacrei – la fel de așezată ca și cea dintâi – care urmează răspunsului înțepat al ginerelui: „Eu zic numai ce zic eu, vă spun numai așa gândurile mele, iară voi faceți după gândul vostru, și știți prea bine că, dacă voi să duceți la moară, nici vorbă nu poate fi ca eu să rămân aici ori să mă duc în altă parte: dacă vă hotărâți să mergeți, mă duc și eu cu voi și mă duc cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată dragostea mamei care încearcă norocul copilului ieșit în lume”.

Bătrâna revine de trei ori asupra ideii participării ei totale, singura ei obiecție fiind asumarea responsabilității deciziei: dorește ca aceasta să nu-i aparțină. Replica pare de neînțeles ca și aciditatea limbajului lui Ghiță. Dacă nu se poate vorbi de neînțelegere între cei doi atât timp cât bătrâna este clar cooperantă, atunci ce se ascunde dincolo de cuvinte?

Bărbatul e fără doar și poate apăsător de decizia deloc ușoară de a părăsi casa și satul care îi sunt atât de familiare. Defularea se justifică ca și teama omenească de a alege necunoscutul. Sunt cel puțin trei riscuri pe care și le asumă Ghiță: renunțarea la meseria sa care îi asigură existența pentru o altă, părăsirea satului pentru un loc necunoscut și abandonarea modului său de viață modest, dar liniștit pentru unul aventuros. Bătrâna, ca parte a familiei, se aliniază, dar înțelege să răspundă atacului verbal cu

observația fină și ușor mușcătoare legată de pasarea responsabilității. Ghiță, după cum era de așteptat, conștientizează atitudinea femeii, păstrează tonul ridicat al dialogului, și, dorind să-și mențină autoritatea de cap al familiei, își afirmă hotărârea definitivă: „Atunci să nu mai pierdem vorba degeaba: mă duc să vorbesc cu arendașul”.

Dubla binecuvântare a bătrânei din finalul discuției purtate de cei doi – „În ceas bun să fie zis și când bun să ne dea Dumnezeu în tot ceasul!” – întărește ideea participării ei cu trup și suflet, și consensul. Soacra e una dintre acele femei-mame înțelepte care știu să aducă și să mențină pacea în casa sa. Nu întâmplător binecuvântarea de la început este la persoana a II-a plural, iar ultima la persoana I plural. Văduva lăsase demult, o dată cu moartea soțului, frâiele în mâinile ginerelui. Ea consfințește o dată în plus aceasta.

Familia se mută, așadar, la Moara cu noroc. De Sfântul Gheorghe și în „ceas bun” pare-se: „Dar binecuvântat era locul acesta mai ales de când veniseră cărciumarul cel nou cu nevasta lui cea tânără și soacra cea bătrână...”. Vorba populară: „Omul sfințește locul” nu se aplică aici. Prezența lui Ghiță, mai precis a familiei sale luată în întregime ei, aduce consacrarea locului deja binecuvântat prin prezența celor cinci cruci ce stau înaintea morii: „... acolo în vale, între prapor și locurile cele rele, nu mai era Moara cu noroc, ci cărciuma lui Ghiță”.

Bărbatul e bun cărciumar și el știe să facă atmosfera plăcută la han. Toți trei fac asta și sporul casei se vede curând: „iar Ghiță, Ana și Bătrâna nu îl primeau pe drumet ca pe un străin venit din lume, ci ca pe un prieten așteptat de multă vreme la casa lor”. Astfel că, așa cum moara a fost cu noroc, cărciuma devine și ea purtătoare de noroc pentru familia lui Ghiță și pentru oaspeții un „acasă”.

Totul dă impresia de înnoire, împropățare a locului! Iluzii pierdute... Singura care sesizează și de această dată „fisurile” este tot bătrâna. Un an mai târziu ea va spune că „nu-și aducea aminte să fi petrecut vreodată în viața ei sfintele sărbători altfel decât împreună cu cei mai de aproape ai săi, afară de anul trecut, când Paștile căzuseră tocmai în timpul mutării lor la Moara cu noroc, și parcă nu erau Paști, parcă îi lipsea darul pentru tot anul dacă mai petrecea și acum ca și anul trecut”. Mutarea la Moara cu noroc se făcuse în toiu sărbătorii de Paște, într-o zi neobișnuită pentru a fi petrecută într-un mod atât de impropriu. Aceasta este clar resimțită de bătrână ca păstrătoarea tradiției (în sensul unei relații permanente cu sacralul) și reprezintă pentru ea sursa unei tulburări profunde și a unei neliniști aducătoare de furtună asupra familiei și a începutului de drum.

Principala deosebire dintre cei doi aici apare, în modul antagonic în care ei se raportează la sacru. Bătrâna rămâne singura care merge în fiecare duminică la biserică, „dar ea pleacă întotdeauna cu inima grea, căci ea trebuia să plece singură

și să-l lase pe dânsii singuri la pustietatea aceea de cărciumă”. Soacra e urmărită de ostilitatea spațiului, de condiția lor de „insulari”, victime supuse clar atacurilor din afară. Ea știe ceea ce Ghiță doar intuiește: deși acum bine așezată, cărciuma-casă a lui Ghiță e înconjurată de „locuri rele” și oamenii știu cine le primejduiește. Luncile întinse și pădurile sunt pline de turme de porci, îngrijite de „un întreg neam de porcari, oameni care s-au trezit în pădure la turma de grășuni, ai căror părinți, buni și strabuni, tot porcari au fost, oameni care au obiceiurile lor și limba lor pășărească, pe care numai ei o înțeleg”.

Păstorii sunt conduși de „sămădăul”, omul înstărit, dar mai ales aspru de care tremură toată lumea și care la rândul său slujește unor domni de la oraș, păzindu-le imensele turme de porci. Stăpânul spațiului care înconjoară locul este un asemenea om pe numele său Lică Sămădăul, un „porcar însă dintre cei ce poartă cămașă albă cu floricele, piețar cu bumbi de argint și bici de carmajin, cu codăriștea de os împodobit cu flori tăiate și ghintulețe de aur”. El stăpânește drumurile și spațiul din jurul locului, a cărciumii lui Ghiță. Din punctul său de vedere, spațiul deschis nu poate fi obținut de spațiul închis: „mie nu mi s-a pus încă om în cale fără ca sa mi-l curăți din drum”, îl avertizează Lică pe cărciumar.

Evident „casa mea”, cum se exprimă acum Ghiță, asumându-și locul (prin nume și individualizare), intră în conflict cu spațiul de „western” al lui Lică. Acesta confruntare de forțe reprezintă fondul nuvelei care păstrează „semnificația ei ascunsă”*, după cum observa Mircea Zăciu. (Va urma)

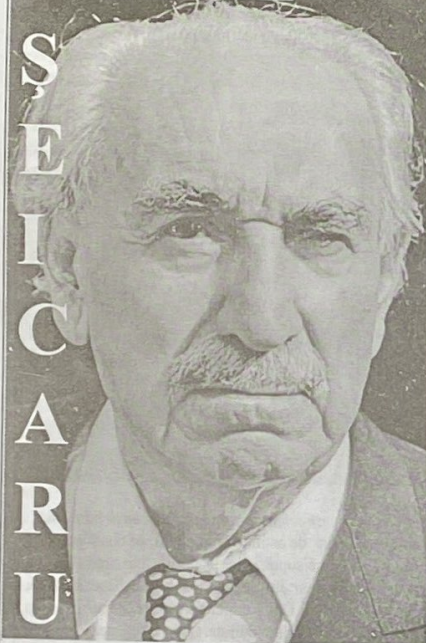
Drd. Denis-Steliana BRĂDESCU

* Mircea Zăciu, „Modelul Slavici”, în *Ca o imensă scenă. Transilvania...*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1996, p.121.

PAMEIL

Ș
E
I
C
A
R
UÎN SFÂRȘIT,
UN LOC DE ODIHNĂ:
PALMA DE MALLORCA

(urmare din numărul trecut)

În acele momente atât de tragice pentru România și Europa Răsăriteană, Șeicaru credea că românul din exil cunoștea interesele decisive pentru o propagandă făcută cu dăruire și fără întârziere. Dar erau din nou visuri, care nu se realizau. Lupta cu morile de vânt, fără să-și între în cap că și el era numai un exilat. Viitorul patriei ocupate de sovietici pusesse stăpânire pe el și nu înțelegea apatia refugiaților români. Își dăduse seama că numai el singur gândea la poporul lăsat în urmă, dar tătona orice posibilitate. Cu cine însă? El se socotea român, gândea românește și toate sentimentele lui erau românești. Restul românilor din Occident, de o valoare politică mai ridicată, nu. Ei calculaseră minuțios și cu o scrupulozitate fenomenală patriotismul lor, dar în așa fel ca nu cumva să-l confunde cu interesele lor personale. Sau, spus mai clar, n-aveau poftă să investească într-o idee iluzorie, într-o afacere de viitor care nu le aducea nici un folos concret și palpabil. Șeicaru se lovea fără întrerupere de acest adevăr crud și aspru, un adevăr care durea, cu atât mai mult cu cât singurul ce căuta să facă ceva pentru Patrie era el. Românitatea atâtor români era pentru el plină de îndoieli, cu atât mai mult sinceritatea lor. Înțelegea că situația în care se afla i se putea imputa și lui, că n-avusese prudența să judece cursul evenimentelor viitoare și nu prevăzuse dezvoltarea fenomenului care îl adusese în starea în care se găsea. Dar ce mai putea face acum? Măinile îi erau total legate. Nu-și ierta faptul că mulți dintre cunoscuți și tineri cu mult timp înaintea lui ce se întâmplă și reacțiunea lor fusese așa cum trebuia. Când plecase în Occident, primise o lovitură dureroasă, la care nu se așteptase, și lipsa de prudență îl frământa fără încetare. Nu știa cum să o rezolve.

Plecarea din țară se datora unei misiuni și ar fi avut toate posibilitățile să o ducă la bun sfârșit, dar,

AȘA CUMA FOST

Un erou al întregirii
naționale și cel mai
mare jurnalist
român
al secolului XX (20)

din nefericire, totul luase o cotitură neașteptată și împrejurările l-au silit să pornească pe calea exilului. N-avea absolut nimic, nici banul pentru ziua de mâine. Știa numai să scrie. Dacă ar fi putut câștiga cu scrisul banii de care avea nevoie, mai mult ca sigur că o mare parte o pune la dispoziția Patriei. Afându-se în afara țării de atâția ani, descoperise că mai avea o problemă: nu stăpânea nici o altă limbă străină în afară de franceză. Trăia în patria lui Franco, singura țară care îl primise, unde se vorbea o limbă necunoscută lui. Era la o vârstă înaintată și ca să învețe spaniola nu-i era atât de ușor...

Dar să ne reîntorcem la Palma de Mallorca, unde Pamfil Șeicaru se pregătea să ia drumul spre Madrid. Dusese din timp tratative cu conducerea ziarului spaniol *El Alcázar* și fusese asigurat că salariul pe care îl primea era de 75000 de pesetas pe lună. În urma acestor promisiuni, era nerăbdător să ajungă la Madrid și să-și ia în primire postul. Acolo avea cel puțin ceva de făcut. Tot la Madrid se găseau câțiva cunoscuți care făceau afaceri cu tabac și lui i se promisese că putea fi introdus în această afacere. Ar fi putut obține un ban mai ușor, nu ca la Palma de Mallorca, unde era constrâns să scrie zilnic, fapt care nu-i aducea satisfacția pe care și-o dorea.

La început urma să plece singur, iar Constanța Șeicaru trebuia să vină mai târziu. Tanți trebuia să aștepte împreună cu nepoata la Palma de Mallorca, până se rezolva problema locuinței de la Madrid. Plecarea lui Șeicaru era o situație nefericită, nu știa cum să o rezolve, dar cunoștea ce urmări va avea plecarea lui. În serile noastre aproape de fiecare zi de la Karlsfelderhof, *Bădia* îmi povestea că Tanți nu uitase escapadele lui cu Dina Cocea de la București. Acum, Tanți avea posibilitatea să-i facă de la distanță viața amară, să fie agitată, chiar dacă Șeicaru nu făcea nimic. Știindu-l la Madrid, unde nu-l avea sub pază, gelozia lui proporții fără sfârșit. Era, oarecum, răzbunare pentru viața de exilat pe care nu o înțelegea și nu o putea suferi.

Plecând la Madrid, situația nu se derulase așa cum își făcuse el planurile. Este adevărat că activitatea la ziarul *El Alcázar* avea prioritate, dar despărțirea de Tanți se prelunga, gelozia soției lui proporții din ce în ce mai mari și el nu era în stare să o înduplece. În plus, Șeicaru nu putea lupta împotriva singurătății care îi cădea greu: n-avea pe nimeni drag în jurul său, lucra ca un rob și pune deoparte banul pe care îl câștiga. Voia să-și aducă soția și nepoata lângă el. Din partea soției primea zilnic scrisori pline de reproșuri, ceea ce-l durea foarte mult. Nu-i rămânea decât să-și domolească soția, să-i arate că *Vrăbiuța* lui, așa cum o alinta, era singura care exista pentru el. Zi de zi și noapte de noapte, gândurile i se învârtau numai în jurul ei și nu uita că amândoi trebuiau să îndure viața de exilați. Afecțiunea pentru *Vrăbiuța* lui era imensă, dar Tanți nu voia să o înțeleagă. Lui Șeicaru, persoana ei îi lipsea mult de tot. Îi scria zilnic, chiar de două ori pe zi, și o numea dojenitor: *Othello în ediție feminină*. Nu știa

cum s-o liniștească, cum să câștige un ban mai mult, ca dânsa să poată avea o viață mai plăcută și fără griji, chiar dacă nu așa ca în România. Făcea eforturi imense s-o facă să înțeleagă realitatea și să uite amărăciunea lipsurilor. Dar nu pomenea niciodată greutățile pe care le suporta el însuși la Madrid. *Vrăbiuța* nu trebuia să știe de greutățile lui, tot ce făcea el acolo erau numai încercări care să îndulcească destinul amândurora. Îi scria zilnic că viața va fi mult mai liniștită, mai ușoară, dar numai atunci când va reuși să facă ce avea el în gând: *Tot ce voi realiza îți aparține fie. Numai atunci îți vei da seama că unica femeie care există pentru mine ești tu și vei înțelege. Nu se poate să nu izbutesc, sigur că voi câștiga ceva*. Era deviza lui de toate zilele și nu o putea uita. În aceste momente disperate, se lovea fără întrerupere de băma de sus și nu înțelegea că nimic nu putea fi realizat. Visa cu ochii deschiși și visele lui n-aveau sfârșit. Visa fără întrerupere o reîntoarcere la București, fapt care nu-l lăsa să se adapteze la viața din Apus. Din nou o luptă fără succes. Și iată că, în sfârșit, Tanți Șeicaru părăsește Palma de Mallorca și, sosind la Madrid, își dă seama de adevărata situația a lui Șeicaru. Lupta fusese, într-un fel, câștigată.

MADRIDUL ȘI
ACTIVITATEA LUI ȘEICARU

Prin 1952, Șeicaru sosește la Madrid și încearcă să folosească promisiunile făcute cu tabacul. Speranțele cu care se amăgise la Palma de Mallorca erau utopice, iar promisiunile cu afacerile de tabac nu puteau fi realizate. Singurul succes a fost *El Alcázar* și mai târziu *Radio Nacional*. Tot acolo, în 1953, publică pe cheltuielă proprie, în limba engleză, revista bilunară *Liberty and Justice*, destinată propagandei anti-comuniste și adresată publicului american. Titlul revistei îl preluase din scrisorile lui Cristescu, care în colțul drept de sus punea maxima lui devenită obșnuită, *Libertate și Dreptate*. Era un act de recunoștință și o prețuire a marelui mutilat de război. Șeicaru nu uita sentimentele pe care le avusese Cristescu față de el. Cu revista bilunară, el încerca să trezească omul politic american din somnul în care căzuse imediat după război. Americanul ar fi trebuit să vadă ce se întâmpla în jurul său și el căuta să-l facă să înțeleagă realitatea. Ca să fie în stare să publice revista pentru americani era nevoie să o tipărească împreună cu articolele apărute în presa spaniolă, din salariul pe care îl avea ca ziarist la cotidianul *El Alcázar* și la *Radio Nacional*, ca și din puținul ce i se punea la dispoziție de către refugiații români. Sărac în sensul adevărat al cuvântului, refugiatul român avea mai multă înțelegere pentru greutățile cu care se bătea Șeicaru. Refugiații încercau să sprijine activitatea lui Șeicaru pentru neamul românesc, nu uitau că el adusese nobletea în presa română și nu uitau nici articolele lui pline de adevăruri adeseori incomode.

Cum era de așteptat, Șeicaru n-a fost în stare să obțină interesul oficialităților americane, s-a lovit de bărna ridicată mai sus decât o credea el singur. Nu înțelegea că americanul era deosebit de omul din Europa și nu voia să creadă că toate încercările lui erau clădite pe iluzii. Revista era trimisă tuturor membrilor din Senat, Congres și Guvern și presei mai răspândite din America, în mod gratuit. N-a fost înțeles, n-a avut ecoul dorit, iar în 1954 a fost nevoie să înceteze publicarea. Americanul nu era interesat, nici măcar nu răsfoia revista, să vadă despre ce era vorba. *Conspirația tăcerii* își arăta fața hidoasă, rănjitoare, de care Șeicaru se lovea fără întrerupere.

(Va urma)

René AL. DE FLERS
(München)www.punctecardinale.ro
e-mail: ligia.banea@yahoo.com
PUNCTE CARDINALE S. A. L.

cont: B. R. D. Sibiu RO48RDE3305V02146903300

ISSN: 1223-3145

Gabriel CONSTANTINESCU (director), Răzvan CODRESCU (redactor șef),
Demostene ANDRONESCU (redactor șef-adjunct),
Ligia BANEA (secretar de redacție), Marcel PETRIȘOR (redactor)
Adresa Redacției: 550399 SIBIU – Calea Dumbrăvii 109, tel./fax 0269/422536Tehnoredactare computerizată
PUNCTE CARDINALE

Tipar: NOBLESSE S.R.L.